

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Der indføres en pligt til at anmelde forureninger, som hidrører fra forhold eller indretninger, som man er ansvarlig for, jf. lovforslagets § 64 d. For at undgå, at flere bestemmelser fastlægger samme pligt, ophæves denne del af § 21.

Til nr. 2

Den, der meddeles og efterkommer et undersøgelsespåbud efter forslagets § 64 j, stk.1, vedrørende jordforurening får de afholdte udgifter hertil refunderet af den miljømyndighed, der har udstedt påbudet, såfremt der ved undersøgelsen ikke konstateres en forurening, eller forureningen ikke kan henføres til påbudsadressaten. Denne bestemmelse svarer til jordforureningslovens § 76, stk. 4, jf. bemærkningerne til denne.

Bestemmelsens anvendelsesområde i forhold til gældende ret fastholdes således, at bestemmelsen alene finder anvendelse i forhold til jordforureninger.

Til nr. 3

Der foreslås et nyt kapitel i miljøbeskyttelsesloven, som samler de bestemmelser, der fastlægger pligterne for de ansvarlige for aktiviteter og anlæg til at anmelde og afværge forurening og overhængende fare for forurening, tilsynsmyndighedernes pligt til at vurdere og afgøre om, en forurening indebærer en miljøskade eller en overhængende fare for miljøskade, der skal behandles efter lov om miljøskader og tilsynsmyndighedernes beføjelser til at udstede påbud om vurdering og undersøgelse af og afhjælpende foranstaltninger overfor skete forureninger. Undersøgelse og vurdering af samt afhjælpende foranstaltninger overfor skete forureninger har siden 1. januar 2000 været omfattet af enten miljøbeskyttelsesloven eller jordforureningsloven, afhængig af forureningens karakter og alder.

Dette kapitel skal ikke erstatte eller ændre anvendelsesområdet af bestemmelser i miljøbeskyttelseslovens kap. 3, 4, 5 og 6, som vedrører foranstaltninger til nedbringelse af fremtidig forurening fra virksomheder, anlæg m.v.. Påbudsbestemmelserne i f.eks. miljøbeskyttelseslovens §§ 41 og 42 kan således fortsat anvendes i forbindelse med regulering af emissioner fra virksomheder m.v. Det bemærkes, at anvendelsesområdet for miljøbeskyttelsesloven § 41 og § 42 er endeligt fastlagt ved Højesterets Dom af den 23. februar 2006 i U2006.1531H, og bestemmelserne omfatter (herefter) alene foranstaltninger til nedbringelse af den fremtidige forurening fra virksomheder m.v. og indeholder således ikke hjemmel til påbud vedrørende allerede stedfunden forurening.

Ad § 64 c

Definitionen i lovforslagets § 64 c af jordforurening svarer til den hidtidige definition af jordforurening i jordforureningsloven og i miljøbeskyttelseslovens § 83c.

Nærværende lovforslag indebærer, at det er nødvendigt at skelne mellem jordforureninger og andre forureninger omfattet af miljøbeskyttelsesloven, idet der samtidigt med, at reglerne om pligter,

påbudsbestemmelser m.v. i forbindelse med skete forureninger og overhængende fare for forurening i øvrigt samles og ensortes, fastholdes enkelte særlige bestemmelser f.s.v.a. jordforurening, jf. bemærkninger til lovforslagets § 1, nr. 2 ovenfor om erstatning for afholdte udgifter til efterkommelse af undersøgelsespåbud, og bemærkningerne til forslaget § 64 l, hvorefter, der fortsat kan meddeles påbud om afhjælpende foranstaltninger overfor en jordforurening, uagtet forureningen er i en overensstemmelse med en udtrykkeligt meddelt tilladelse. Derudover er sondringen nødvendig for at opretholde de hidtidige påbudsregler for allerede stedfundne forureninger, hvor der gælder forskellige regler for jordforureninger og for andre forureninger indtil 30. april 2007, således at der ikke sker lovgivning med tilbagevirkende kraft

Tilførsel af stoffer og stofblandinger til jorden i forbindelse med jordbrugsmæssig spredning af slam, gødning og pesticider udgør i overensstemmelse med de gældende definitioner i bestemmelserne i jordforureningsloven og i miljøbeskyttelsesloven § 83c ikke jordforurening i forhold til bestemmelserne i det foreslåede kapitel 8a.

Ad § 64 d

Efter § 64 d, nr. 1, anses forureneren først og fremmest som den, der driver eller drev den virksomhed, eller anvender eller anvendte det anlæg, hvorfra forureningen eller en mulig forurening hidrører. Bestemmelsen er affattet som den gældende jordforureningslovs § 41, stk. 3, nr. 1.

Det er den, der driver eller drev virksomheden, der kan mødes med påbud efter bestemmelsen. Det, at man ejer grund, bygninger eller anlæg, er således ikke i sig selv tilstrækkeligt til, at påbud kan meddeles.

En ansat vil ikke kunne betragtes som forurener og mødes med påbud, uanset denne som led i arbejdet har været årsag til spild eller udledning på jorden, vandløb eller til grundvandet.

En pantnaver, der overtager en virksomhed uden at drive denne videre, vil ikke kunne mødes med et påbud, da pantnaveren ikke vil kunne betragtes som driftsherre. Det samme gælder en långiver eller anden financier alene i sin egenskab af långiver.

En långiver, der f.eks. tager en virksomhed til brugelig pant eller i forbindelse med en tvangsauktion overtager en virksomhed og som ejer viderefører virksomheden, vil også kunne mødes med påbud, hvis virksomheden herefter forårsager forurening, eller hvis der hviler eller er forvarslet et påbud på virksomheden, jf. § 64 o.

Bestemmelsen i § 64 d, nr. 1, omfatter alene forureninger, der hidrører eller kan hidrøre fra aktiviteter eller anlæg knyttet til offentlig eller privat virksomhed, herunder forureninger, der sker fra oplag af affald eller stoffer, der f.eks. anvendes eller blev anvendt i produktionen, på den ejendom, hvorfra virksomheden drives eller blev drevet.

Bestemmelsen omfatter også mobile anlæg, hvad enten der er tale om egentlige driftsanlæg, for eksempel transportable asfaltanlæg, spildevandsanlæg m.v. eller transportanlæg (lastbiler, tankvogne m.v.). En transportør af stoffer og produkter kan derfor mødes med påbud, hvis en forurening sker fra en tankvogn, lastbil el.lign. under transporten eller i forbindelse med levering af stoffer, produkter eller materialer, herunder eksempelvis også affald.

Under begrebet erhvervmæssigt øjemed falder virksomheder, som er godkendelsespligtige efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 5, og andre erhvervsvirksomheder, herunder private og offentlige bygge- og anlægsarbejder, eller faste anlæg til energiproduktion, som ikke er godkendelsespligtige.

Efter administrativ tilsynspraksis i forhold til miljøbeskyttelseslovens øvrige bestemmelser forstås begrebet virksomhed bredt som omfattende enhver aktivitet - også udført af enkeltpersoner - der medfører eller kan medføre forurening. I modsætning hertil skal begrebet erhvervmæssigt i stk. 3, nr. 1, forstås snævrere, således at fysiske og juridiske personers ikke-erhvervmæssige aktiviteter, herunder aktiviteter fysiske og juridiske personer udøver i ikke-erhvervmæssige foreninger, ikke er omfattet af bestemmelsen og dermed det ubetingede ansvar. Disse aktiviteter vil være omfattet af bestemmelsen i nr. 2, jf. nedenfor.

Forureningen skal være eller kunne være forårsaget af den pågældende virksomhed. Det er ikke tilstrækkeligt, at der findes en forurening på den grund, hvor virksomheden er beliggende.

Skyldes forureningen en udledning fra en virksomheds drift, kan virksomheden (driftsherren) påbydes såvel undersøgelser som afhjælpende foranstaltninger, hvad enten udledningen skyldes overtrædelser af vilkår, uforsvarlig adfærd hos en ansat, en dårlig installation eller et hændeligt uheld m.v., jf. dog lovforslagets §§ 64 j, stk. 2 og 64 k, stk. 2 om begrænsning af adgangen til at meddele påbud om undersøgelse af ældre forureninger, lovforslagets § 64 l om begrænsning af adgangen til at meddele påbud om afhjælpende foranstaltninger overfor nyere forureninger, og lovforslagets § 64 m om den mere begrænsede adgang til at meddele påbud om afhjælpende foranstaltninger overfor ældre forureninger.

Den virksomhed, der anses som forurener i forhold til bestemmelserne i dette kapitel, kan naturligvis efter almindelige erstatningsretlige regler søge regres over for den, der direkte forårsagede forureningen eller bidrog til, at forureningen fandt sted.

Der foreslås en subsidiær bestemmelse i nr. 2, hvis anvendelse forudsætter, at forureneren har handlet uforsvarligt, eller at situationen er omfattet af strengere ansvarsregler, for eksempel færdselsloven. En bilist, som forårsager en forurening i forbindelse med et færdselsuheld, vil være omfattet. Bestemmelsen er affattet, så den omfatter de forurenere, som hidtil har været omfattet af den gældende jordforureningslovs § 41, stk. 3, nr. 2.

Det bemærkes, at Miljøstyrelsen på baggrund af bemærkninger til påbudskapitlet i den gældende jordforureningslov ved afgørelse af klager over påbud efter dette kapitel har lagt til grund, at der principalt skal meddeles påbud om undersøgelse og afhjælpende foranstaltninger til forurenere, som defineret i den gældende jordforureningslovs § 41, stk. 3, nr. 1 og alene subsidiært meddeles påbud til forurenere omfattet af den gældende § 41, stk. 3, nr. 2.

Ad § 64 e

Med lovforslaget foreslås en deling af forureneransvaret efter § 64 d, nr. 1, ved anvendelse af affaldsstoffer og gødning, herunder husdyrgødning, til jordbrugsformål og af pesticider og biocider i erhvervmæssigt og offentligt øjemed efter den 30. april 2007.

Med bestemmelsen indføres et offentligretligt producentansvar for skader som følge af de særlige egenskaber, som de omfattede produkter har. Producentansvaret er subsidiært.

Dette indebærer, at udgangspunktet fortsat er, at det er den erhvervmæssige eller offentlige virksomhed, der bruger disse produkter, der anses som forureneren og dermed rette adressat for afgørelser efter dette kapitel, herunder påbud om at undersøge, vurdere og afhjælpe forureninger som følge af brugen – anvendelsen af disse produkter. Men kan brugeren godtgøre, at produktet er brugt – anvendt i overensstemmelse med forskrifterne herfor, og at der ikke i øvrigt er udvist uforsvarlig adfærd i forbindelse hermed, så anses producenten eller importøren som forurener og er dermed rette adressat for afgørelser efter dette kapitel for så vidt, at den skadelige virkning af en forurening vil følge af fejl ved produktet eller produktets særlige egenskaber.

Producentansvaret indføres som led i implementeringen af miljøansvarsdirektivet, men vil fremover gælde såvel for forureninger, der indebærer en miljøskade eller overhængende fare herfor, som for øvrige forureninger. Der indføres et tilsvarende ansvar for producenter af genetisk modificerede organismer, se dette lovforslags § 12.

Baggrunden for at lempe brugerens ansvar er, at det vurderes som meget bebyrdende i forhold til brugeren at lade denne bære det offentligretlige ansvar også for skader som følge af fejl ved disse produkter eller disse produkters særlige egenskaber i øvrigt. Brugeren ville så i disse tilfælde være henvist til at anlægge et civilretligt søgsmål med krav om erstatning for afholdte udgifter til opfyldelse af de offentligretlige påbud om undersøgelser og vurdering af samt afhjælpende foranstaltninger overfor forureningen efter denne lov eller lov om miljøskader.

Det bemærkes, at producenternes ansvar på enkelte områder er skærpet i forhold til det ansvar, der gælder for de erhvervmæssige og offentlige forurenere i øvrigt. Begrænsningen efter § 64 h, stk. 4, nr. 5 for så vidt angår pligten til at træffe afgørelse om, at en forurening indebærer en miljøskade eller en overhængende fare for en miljøskade og skal behandles efter lov om miljøskade, og begrænsningen efter § 64 l, stk. 3, nr. 4 i adgangen til at meddele påbud om afhjælpende foranstaltninger overfor nyere forureninger i de tilfælde, hvor forureningen er i overensstemmelse med en udtrykkelig tilladelse, kan således ikke gøres gældende af producenten.

Som eksempel på en forurening, som vil være omfattet af nr. 2 kan nævnes en landmands udspreddning af spildevandsslam, hvor forureningen forårsager skader som følge af, at spildevandsslammet indeholdt ikke tilladte stoffer og ikke var undersøgt korrekt. En landmands spild af en større mængde pesticider som følge af overfyldning af en tank e.lign. vil derimod være omfattet af nr. 1.

Ad § 64 f

Bestemmelsen erstatter reglerne i den gældende miljøbeskyttelseslovs § 21, 1. led og § 71, stk. 1, som ophæves.

I forhold til de gældende regler udvides anvendelsesområdet. Forslagets § 64 d fastlægger en pligt til at anmelde i alle tilfælde, hvor der opstår overhængende fare for væsentlig forurening eller væsentlig forurening. Hidtil har der i medfør af § 21, 1. led været en anmeldepligt for den, der forårsagede en jordforurening – men ikke andre forureninger, og i medfør af § 71 en anmeldepligt ved overhængende fare for væsentlig forurening eller væsentlig forurening, uanset om forureningen var en jordforurening eller ej, men alene hvis forureningen eller den overhængende fare for forurening skyldes driftsforstyrrelser eller uheld.

Det er vurderet, at det er mest hensigtsmæssigt at have en anmeldepligt, der gælder for alle tilfælde af væsentlige forureninger og overhængende fare for væsentlig forurening, sådan at den, der skal anmelde ikke i situationen overhovedet har grund til at overveje, hvorvidt der nu er anmeldepligt eller ej. Det bemærkes i den sammenhæng, at det vurderes, at de hidtidige reglers sondring mellem typer af forurening og, hvorledes en forurening eller en overhængende fare for forurening er opstået, næppe har haft afgørende betydning for anmeldelse af forurening og overhængende fare for forurening i praksis.

Det følger endvidere af miljøansvarsdirektivet, at alle miljøskader og overhængende fare for miljøskader skal anmeldes. I de situationer, hvor forurening sker, er der sjældent grundlag eller mulighed for at vurdere, hvorvidt en forurening medfører eller ville kunne medføre en miljøskade eller en overhængende fare for miljøskade, men da der med den foreslåede bestemmelse er indført en anmeldepligt ved al væsentlig forurening eller overhængende fare for forurening, vil en sådan vurdering heller ikke være nødvendig på det tidspunkt, hvor der skal anmeldes.

Pligten til at anmelde forureningen eller den overhængende fare for forurening til tilsynsmyndigheden gælder som hidtil, uanset om faren afværges eller der straks sker en fuldstændig oprensning efter forureningen, da myndigheden skal have mulighed for at vurdere, om forureningen eller den overhængende fare for forurening indebærer, at anlæg, arbejdsprocesser m.v. bør ændres for at undgå nye tilfælde af forurening eller overhængende fare for forurening.

I forhold til den gældende § 71, stk. 1 foreslås det gældende væsentlighedsbegreb ikke ændret. Udgangspunktet i forhold til vurderingen af, om der er tale om væsentlig forurening er som hovedregel, at forurening ikke vil blive anset som væsentlig, såfremt den er i overensstemmelse med foreliggende emissionsnormer, og der i øvrigt ikke er grund til at formode, at forureningen giver anledning til ikke forudsete problemer.

Ad § 64 g

Den foreslåede bestemmelse pålægger den ansvarlige for det forhold eller den indretning, der har givet anledning til forurening eller overhængende fare for forurening, en pligt til at søge yderligere forurening eller overhængende fare for forurening afværget eller forebygget.

Som eksempel kan peges på den situation, hvor en olietank er væltet eller er ved at vælte. Den ansvarlige for forholdet vil i det tilfælde have pligt til at rejse tanken op eller forhindre, at tanken vælter. Et tilsvarende eksempel er, hvor et rør springer læk. Den ansvarlige har i den situation pligt til straks at søge lækagen tætnet eller få stillet en beholder under lækagen.

En sådan pligt har hidtil været forudsat i miljøbeskyttelseslovens § 71, stk. 2 og må da også antages at have fulgt af lovens forbud mod forurening af vand, jord og undergrund sammenholdt med kravet om genopretning af ulovlige forhold, jf. lovens hidtidige § 69, stk. 1, nr. 3 og dette forslags bestemmelser om afhjælpende foranstaltninger overfor overhængende fare for forurening og forurening (§ 64 m i dette lovforslag).

En pligt til at afværge eller forbygge yderligere forurening eller fare for forurening, følger også af miljøansvarsdirektivet (artiklerne 5 og 6) for så vidt angår overhængende fare for forurening og forurening, som forårsages af erhvervsmæssig eller offentlig aktivitet, og som indebærer en miljøskade eller en overhængende fare for miljøskade.

Vurderer tilsynsmyndigheden, at en bestemt forebyggende eller afhjælpende foranstaltning er nødvendig for at afværge forureningen eller søge følgerne af en forurening begrænset eller afværget straks, kan der udstedes påbud i medfør af bestemmelsen i stk. 2. Denne bestemmelse hjemler alene påbud om akutte eller meget hurtigt påkrævede tiltag for at afværge en overhængende fare for forurening eller begrænse de umiddelbare følger af en stedfunden forurening. Påbud om forebyggelse af fremtidig forurening i øvrigt skal som hidtil sker efter bestemmelserne i kap. 3, 4, 5 og 6, ligesom påbud om afhjælpende foranstaltninger skal ske efter bestemmelserne i dette lovforslags §§ 64 l og 64 m.

Den foreslåede bestemmelse i § 64 g, stk. 3 er i overensstemmende med den hidtil gældende miljøbeskyttelseslovs § 71, stk. 2, som knyttede sig til § 71, stk. 1, som i dette lovforslag forslås erstattet af den ny § 64 f.

Ad § 64 h

Hvornår, en negativ påvirkning kan antages at indebære en miljøskade, defineres i lov om miljøskade.

For forureninger, der er forårsaget efter 30. april 2007, skal tilsynsmyndigheden træffe afgørelse, om hvorvidt en sket forurening indebærer en miljøskade eller en overhængende fare for en miljøskade. Indebærer forureningen en miljøskade eller en overhængende fare for en miljøskade, som en forurener er ansvarlig for, skal sagen overdrages til miljøministeren (det stedlige miljøcenter) og behandles af denne efter bestemmelserne i lov om miljøskader. Er det ikke tilfældet, skal sagen behandles efter bestemmelserne i dette kapitel.

Der træffes ikke afgørelse om, at der foreligger en miljøskade eller en overhængende fare for en miljøskade, såfremt der ikke er en adressat for afgørelsen, dvs. i de tilfælde, hvor det ikke kan fastslås, hvilken forurener eller hvilke forurenere, der har forårsaget forureningen.

Det følger derudover af bestemmelsen i § 64 h, stk. 3, at der ikke skal træffes afgørelse om, hvorvidt en forurening indebærer en miljøskade eller en overhængende fare for miljøskade, hvor

- 1) forureningen er diffus,
- 2) forureningen er opstået på grund af krig, borgerlige uroligheder eller naturkatastrofer,
- 3) forurenere, jf. forslaget § 64d, nr. 1 og § 64 e, kan godtgøre, at forureningen er forårsaget af tredjemand og er indtrådt til trods for, at passende sikkerhedsforanstaltninger var truffet,
- 4) forurenere, jf. forslaget § 64d, nr. 1 og § 64 e, kan godtgøre, at forureningen er en følge af overholdelse af ufravigelige forskrifter, der er fastsat af en offentlig myndighed, medmindre forskrifterne følger af påbud eller instrukser overfor forurening, som følge af forurenerens aktiviteter,
- 5) forurenere, jf. forslaget § 64d, nr. 1 og § 64 e, nr. 1, kan godtgøre, at forureningen er i overensstemmelse med en udtrykkelig tilladelse ifølge afgørelser eller regler efter eller bestemmelser i denne lov, og at forureningen ikke skyldes uforsvarlig adfærd, eller
- 6) forureningen har fundet sted for mere end 30 år siden.

Det fremgår heraf, at der heller ikke i alle tilfælde, hvor det er fastslået hvilken eller hvilke forurenere, der har forårsaget forureningen, og at forureningen indebærer en miljøskade eller en overhængende fare herfor, træffes afgørelse, om forureningens videre behandling efter lov om miljøskader. Hvor en af de under 2-6 beskrevne ansvarsfrihedsgrunde finder anvendelse, skal

forureningen ikke overdrages til miljøministeren (det stedlige miljøcenter) til fortsat behandling efter lov om miljøskader, den eventuelt fortsatte behandling af sagen vil herefter ske efter reglerne i dette nye kap. 8 a i loven.

Som nævnt overfor under bemærkninger til forslaget § 64 e, kan ansvarsfrihedgrunden efter § 64 h, stk. 3 ikke gøres gældende af en forurener, omfattet af forslaget § 64e, nr. 2, d.v.s. at producentansvaret fastholdes også der, hvor en forurening er i overensstemmelse med en udtrykkelig tilladelse.

Når der er truffet afgørelse om, at en forurening indebærer en miljøskade eller overhængende fare herfor, som skal behandles efter reglerne i lov om miljøskader, sendes afgørelsen og det materiale der ligger til grund for afgørelsen til miljøministeren (det stedlige miljøcenter), så det kan anvendes i den videre behandling af sagen.

Når tilsynsmyndigheden træffer afgørelse om, hvorvidt der foreligger en miljøskade eller ej, er det en afgørelse, som kan påklages til Miljøklagenævnet efter lovens kapitel 11. Kredsen af klageberettigede omfatter de organisationer, der er omfattet af lovens §§ 99 og 100, de parter og myndigheder, der er omfattet af den gældende § 98 i loven samt miljøministeren (det stedlige miljøcenter) for så vidt angår kommunalbestyrelser og regionråds afgørelser efter denne bestemmelsen og det stedlige regionsråd for så vidt angår miljøministerens (det stedlige miljøcenter) og de stedlige kommunalbestyrelser afgørelser efter bestemmelsen. .

Kredsen af klageberettigede er fastlagt i konsekvens af implementeringen af miljøansvarsdirektivets artikel 12.

Tilsynsmyndigheden offentliggør afgørelser om, hvorvidt der foreligger en miljøskade eller ej. Miljøministeren kan fastsætte nærmere regler om proceduren for offentliggørelsen, herunder frister for tilsynsmyndigheden o. lign.

Det forventes, at offentliggørelse af afgørelsen i forhold til de organisationer, der er klageberettiget efter lovens §§ 99-100 vil kunne ske på tilsynsmyndighedens hjemmeside.

Ad § 64 i

Klageberettigede i forhold til afgørelser om, hvorvidt der foreligger en miljøskade, jf. § 64 h, har ret til at anmode tilsynsmyndigheden om at træffe afgørelse om, hvorvidt en forurening eller en overhængende fare for forurening indebærer en miljøskade eller en overhængende fare for en miljøskade. Bestemmelsen implementerer direktivets artikel 12, stk. 1.

Når tilsynsmyndigheden modtager en anmodning, som beskrevet i stk. 1, har tilsynsmyndigheden pligt til at gribe ind overfor en overhængende fare for væsentlig forurening og pligt til at træffe afgørelse om, hvorvidt der foreligger en miljøskade eller overhængende fare for en miljøskade, jf. § 64 h, afgørelsen herom kan påklages af de klageberettigede.

Anmodning til tilsynsmyndigheden om at træffe afgørelse om, hvorvidt en forurening eller en overhængende fare for forurening udgør en miljøskade eller en overhængende fare herfor skal, jf. stk. 2, være ledsaget af tilstrækkelige oplysninger og data om forureningen eller faren herfor. Er

anmodningen ikke ledsaget af oplysninger og data, som er tilstrækkelige for afgørelsen efter forslaget § 64 h har tilsynsmyndigheden ikke pligt til at træffe afgørelse efter denne bestemmelse.

Kravet om, at en anmodning om afgørelse efter § 64 f skal ledsages af oplysninger og data, skal sikre, at tilsynsmyndigheden ikke skal behandle uforholdsmæssigt mange anmodninger, idet der er krav om, at anmodningen skal underbygges, jf. stk. 3. Selvom en anmodning ikke er underbygget, kan det være relevant at føre tilsyn for at sikre, at der ikke sker eller er sket en forurening eller for at vurdere, om der er tale om en overhængende fare eller fare for en forurening. Afgørelse om, at anmodningen ikke er ledsaget af relevante oplysninger eller data kan påklages.

Ad § 64 j

§ 64 j, stk. 1 og 2 er affattet som den gældende § 40 i jordforureningsloven.

Udover påbud om afgivelse af oplysninger, der umiddelbart er i forurenerens besiddelse, hjemler denne bestemmelse påbud om, at forureneren for egen regning skal foretage nærmere undersøgelser m.v. Hermed kan oplysninger om forureningens omfang og karakter, grundvandsforhold o. lign. blive belyst med henblik på stillingtagen til omfanget af den nødvendige oprydning eller andre afværgeforanstaltninger.

Med formuleringen mulig forurener og eventuel forurening i bestemmelsen i stk. 1, 1. punktum angives, at undersøgelsespåbud kan - som det hidtil har været praktiseret, når der er blevet givet undersøgelsespåbud efter jordforureningsloven § 40 – meddeles, når tilsynsmyndighederne har en begrundet mistanke om, at der er en forurening, der skal undersøges, og at den mulige forurening med overvejende sandsynlighed kan hidrøre fra den mulige forureners virksomhed eller anlæg.

Det bemærkes, at tilsynsmyndigheden som følge af det forvaltningsretlige proportionalitetsprincip har pligt til at undgå, at undersøgelsespåbud bliver uforholdsmæssigt dyre i forhold til omfanget og arten af den mulige forurening, som forureneren antages at have givet anledning til. I konsekvens heraf bør myndigheden overveje om, undersøgelserne skal ske i flere faser, hvor første undersøgelse har til formål at slå fast, om der er en forurening. Ud fra resultatet af denne indledende undersøgelse kan myndigheden vurdere, om der er grundlag for at meddele et nyt undersøgelsespåbud, som skal have til formål at afgrænse forureningen mere præcist og således danne grundlag for at vurdere omkostningerne for afhjælpende foranstaltninger.

Påbud efter disse bestemmelser vil kunne meddeles til forurenere omfattet af bestemmelserne i dette forslags § 64 d og e. Dette indebærer en udvidelse af kredsen af mulige adressater for et påbud om oplysninger, undersøgelser m.v. af en mulig forurening.

Efter den gældende § 72 i miljøbeskyttelsesloven er der kun mulighed for at udstede påbud om at meddele oplysninger, foretage undersøgelse m.v. overfor mulige forureninger forårsaget af virksomheder, mens påbud herom efter den gældende jordforureningslov § 40 tillige kan udstedes i forhold til forureninger, forårsaget af private aktiviteter eller anlæg, der ikke er erhvervsmæssige, hvor forureneren har handlet uforsvarlig, eller hvor forureneren i falder ansvar efter strengere ansvarsregler efter anden lovgivning, f.eks. færdselslovens regler om objektivt ansvar for skader, forvoldt af føreren af motorkøretøjer. Hverken efter miljøbeskyttelses- eller jordforureningsloven - er det eller har det været muligt at udstede disse undersøgelsespåbud til en producent af de produkter, der er indgået i forureningen.

Med de foreslåede bestemmelser vil påbud om at meddele oplysninger, undersøgelser m.v. fremover således tillige kunne meddeles i forhold til mulige forureninger, forårsaget ved private ikke-erhvervsmæssige aktiviteter m.v. uanset om der er tale om jordforureninger eller andre forureninger, jf. ovenfor. Derudover vil undersøgelsespåbud i visse tilfælde kunne og skulle meddeles producenten af det produkt, der er indgået i forureningen som følge af det subsidære producentansvar for forureninger som følge af anvendelse af affaldsstoffer og gødning, herunder husdyrgødning, til jordbrugsformål og af pesticider og biocider i erhvervsmæssigt og offentligt øjemed efter den 30. april 2007.

Som hidtil kan der ikke meddeles påbud om at meddele oplysninger, foretage undersøgelser m.v. af en mulig forurening for så vidt, at den mulige udledning fra en forureners virksomhed eller anlæg er ophørt før den 1. januar 1992.

Efter stk. 4 i den foreslåede § 64 j kan der for forureninger, såvel jordforureninger som andre forureninger, forårsaget af erhvervsmæssig eller offentlig virksomhed efter 30. april 2007, meddeles påbud om at tilvejebringe oplysninger, foretage undersøgelse m.v. med henblik på tilsynsmyndighedens afgørelse af, om forureningen indebærer en miljøskade eller en overhængende fare for en miljøskade efter § 64 h.

Meddelelse af påbud efter den foreslåede bestemmelse vil således i visse tilfælde forudsætte, at der tidligere er meddelt og efterkommet påbud efter bestemmelserne i § 64j, stk. 1 og 2, hvor forureningens alder er fastslået.

Den eller de, der er adressat for et undersøgelsespåbud, skal afholde udgifterne hertil. Det forhold, at opfyldelsen af påbudet sker for adressatens egen regning, er præciseret i bestemmelsen. For så vidt angår påbud om undersøgelse m.v. af mulige jordforureninger efter § 64 j, stk. 1 og 2, skal udgifter til efterkommelse af et undersøgelsespåbud dog som hidtil dækkes af tilsynsmyndigheden, såfremt der ikke konstateres en forurening eller hvis det viser sig, at forureningen ikke helt eller delvist kan henføres til påbudsadressaten, jf. forslaget til nyt stk. 3 i lovens § 64b.

Ad § 64 k

Bestemmelsen svarer til den gældende miljøbeskyttelseslovs § 72, stk. 1. Se bemærkningerne til denne.

I overensstemmelse med praksis efter miljøbeskyttelsesloven § 72 er påbudsmuligheden afskåret for så vidt, at den udledning fra en forureners virksomhed eller anlæg, hvis udledningen er ophørt før den 1. januar 1992.

Ad § 64 l

Denne bestemmelse fastlægger muligheden for at udstede påbud om afhjælpende foranstaltninger for jordforureninger forårsaget efter den 31. december 2000 og andre forureninger forårsaget efter den 30. april 2007, når der ikke er truffet afgørelse om, at forureningen indebærer en miljøskade eller en overhængende fare for en miljøskade.

For så vidt angår jordforureninger, er der tale om en videreførelse af jordforureningsloven § 41 – med undtagelse af stk. 3, nr. 4. For andre forureninger end jordforureninger er der tale om en skærpelse i forhold til gældende ret (miljøbeskyttelsesloven § 69). Miljøbeskyttelsesloven § 69 kræver, at der er tale om et ansvarsgrundlag. Den nye bestemmelse, som svarer til jordforureningsloven § 41 fastlægger et objektivi ansvar for forurenere, jf. dog § 64 l, stk. 3.

Den foreslåede § 64 l operer med et forurenerebegreb, som adskiller sig fra det gældende forurenerebegreb i både jordforureningsloven og miljøbeskyttelsesloven, idet der med § 64 e indføres en fordeling af producentansvaret for anvendelsen af affaldsstoffer og gødning, herunder husdyrgødning, til jordbrugsformål, og af pesticider og biocider i erhvervsmæssigt og offentligt øjemed, jf. bemærkningerne til § 64 e.

Bestemmelsen indeholder en hjemmel til at påbyde forurenere at genoprette tilstanden. Genopretning skal forstås i overensstemmelse med gældende praksis på miljøbeskyttelseslovens og jordforureningslovens område, og skal således ses i forhold til tilstanden, før forureningshændelsen indtraf. Intentionen er således, at forureningen fjernes svarende til situationen, før forureningshændelsen indtraf.

Adgangen til at udstede påbud efter § 64 l skal administreres i overensstemmelse med de almindelige forvaltningsretlige principper og grundsætninger, herunder proportionalitetsprincippet. Myndigheden skal således f.eks. være opmærksom på, at der er proportionalitet mellem omfanget og udgiften til den påbudte oprydning og omfanget og arten af den forurening og den forureningsfare, der konkret tilsigtes fjernet. Hvis afværgelsen af miljøproblemet eller risikoen kan foretages lige godt ved flere metoder, skal den billigste vælges.

For at der kan gives et påbud om oprydning, skal der være en miljø- eller sundhedsmæssig begrundelse for foranstaltningen. Ved en forurening, som ikke er særlig mobil, og som f. eks. ligger dybt nede i jorden, må det vurderes, hvorvidt forureningen nu eller i fremtiden vil kunne udgøre noget problem.

Et påbud kan for eksempel gå ud på at fjerne forureningen ved at grave forurenede jord op og rense, deponere eller genanvende den andetsteds, eller at foretage en rensning på stedet. Et påbud kan ligeledes omfatte krav om at foretage afværgepumpninger af hensyn til grundvandet, etablere særlig udluftning af bygninger eller lignende.

Bestemmelsen giver myndighederne adgang til at meddele påbud til forurenere om at fjerne en konstateret forurening og genoprette den hidtidige tilstand eller foretage tilsvarende afhjælpende foranstaltninger. Det er op til myndighederne ud fra en samlet afvejning af samtlige foreliggende oplysninger at godtgøre, dels hvem, der er forurenere, jf. bemærkningerne til §§ 64 d og 64 e, dels hvorvidt en forurening er sket før eller efter jordforureningslovens henholdsvis denne lovs ikrafttræden. Bestemmelsen i stk. 2, indeholder en særlig bestemmelse om forureninger, der er sket såvel før som efter dette tidspunkt. Såfremt en virksomhed har været i drift på samme ejendom såvel før som efter førnævnte frister, vil det således ligeledes være myndighederne, der skal godtgøre, hvornår forureningen er sket.

Forureninger opstået som følge af diffus forurening, krig, borgerlige uroligheder eller naturkatastrofer er med stk. 3, nr. 1 og 2 undtaget påbudsmuligheden. Bestemmelsen svarer til den

gældende jordforureningslovs § 41, stk. 2, 1. pkt. med undtagelse af atomskader, som ikke er omfattet af miljøbeskyttelsesloven.

Ligeledes er forureninger, jf. lovforslagets stk. 3, nr. 3, opstået på grund af force majeure, brand eller hærværk, ikke omfattet af det ubetingede forureneransvar. Der vil således i disse tilfælde ikke kunne meddeles påbud, medmindre forureningen er opstået som følge af driftsherrens uforsvarlige adfærd, eller at hærværket er muliggjort af uforsvarlige forhold på ejendommen. Hvis situationen er omfattet af strengere ansvarsregler, f.eks. miljøerstatningsloven eller færdselsloven, vil der ligeledes kunne udstedes påbud. Stk. 3, nr. 3 svarer til den gældende jordforureningslovs § 41, stk. 2, 2. pkt.

Som eksempel på en forurening, hvor der ikke kan udstedes påbud i henhold til stk. 3, nr. 4, vil være, hvis der f.eks. er givet en tilladelse til udledning af spildevand med et specifikt indhold. Såfremt der sker overtrædelse af den udtrykkelige tilladelse – dvs. spildevandet indeholder flere stoffer/højere koncentrationer, vil der fortsat kunne meddeles tilladelse. En generel miljøgodkendelse af en virksomhed, hvori der ikke er taget stilling til en specifik forurening, vil ikke være forurening efter en udtrykkelig tilladelse, og der kan således fortsat udstedes påbud for forureningen, såfremt de øvrige påbudsbetingelser er opfyldt.

Med bestemmelsen i stk. 3, nr. 5 fastsættes som i den gældende jordforureningslovs § 41, stk. 4, at påbudsadgangen ophører, når der er gået 30 år eller mere efter ophøret af den produktionsmetode eller anvendelsen af det anlæg, der forårsagede eller kunne forårsage forureningen.

Forslaget om indførelse af en forældelsesregel for påbud er efter den gældende jordforureningslovs § 41 og dette forslag er begrundet i, at det findes rimeligt, at en forurener, der for en årrække siden er ophørt med sin virksomhed, ikke længere skal kunne mødes med et påbud om afhjælpende foranstaltninger. Da en forurening, f. eks. en ulovlig nedgravning af kemikalier på en virksomheds grund, længe kan være skjult og først langt senere viser sine virkninger, f. eks. på en vandindvinding, bør forældelsesfristen have en passende længde. Af hensyn til myndighedernes mulighed for en effektiv forureningsbekæmpelse fastsættes fristen som i jordforureningsloven til 30 år.

Det er tidspunktet for det endelige ophør af den aktivitet, der på et eller andet tidspunkt har givet forurening, der er afgørende for beregningen af påbudsperioden. Det afgørende ved beregningen af fristen er derfor, hvornår en virksomhed stopper sin produktion på det pågældende areal. Sidestillet hermed er det tidspunkt, hvor virksomheden er overgået til en anden produktionsproces, der ikke har kunnet give anledning til jordforurening, f. eks. er stoppet med at anvende bestemte kemikalier i produktionen eller i øvrigt uden at have stoppet med produktionen på ejendommen, holder op med at bruge et bestemt anlæg.

Med nærværende forslag, hvorved forældelsen løber fra ophøret af den produktionsmetode, der gav anledning til forureningen, vil forældelsesperioden i nogle tilfælde begynde at løbe på et senere tidspunkt. Nærværende forslag er begrundet i, at det i realiteten er meget vanskeligt at fastslå, hvornår en konkret forurenende episode har fundet sted. Dette skyldes, at f.eks. når et stof f.eks. har ligget i jorden et par år, er det ofte umuligt at fastslå hvorvidt stoffet har ligget i jorden i 2 år eller 30 år. Derimod vil det oftest være muligt, at kunne fastlægge tidspunktet for ophøret af den produktionsmetode, hvori et bestemt stof anvendtes.

Ved fristens beregning er det uden betydning, om virksomheden i en periode har haft stoppet produktionen.

Den offentligretlige forældelsesregel, der foreslås med nærværende forslag, er forskellig fra den almindelige erstatningsretlige forældelsesregel, hvorefter erstatningsansvaret for en miljøskade i henhold til miljøerstatningsloven forældes 5-årige fra skadens indtræden, dog i tilfælde, hvor skaden var skjult, 5 år fra det tidspunkt, hvor skadelidte var i stand til at gøre sit krav gældende. Ved siden af den 5-årige forældelsesfrist er der i miljøerstatningsloven ligeledes fastsat en regel, hvorefter et erstatningskrav bortfalder 30 år efter den skadeforvoldende hændelse. Den tidsbegrænsning, der med nærværende forslag til stk. 3, nr. 5 foreslås indført overfor miljømyndighedernes offentligretlige påbudsmuligheder, er forskellig fra den i miljøerstatningsloven fastsatte 30 års-regel.

Fristen i stk. 3, nr. 5, er absolut og regnes således ikke fra tidspunktet for, hvornår miljømyndigheden rent faktisk konstaterer forureningen, fx. fordi skadevirkningerne for en vandindvinding først viser sig langt senere, efter forureningen er opstået. Der gælder således ikke regler om suspension af den 30-årige frist. Der er henset til, at usikkerheden om, hvornår forældelsesfristen udløber, bør mindskes mest muligt.

Den 5-årige forældelsesfrist, der gælder for erstatningsretlige forhold, er således uden betydning for, om der kan meddeles påbud efter loven. Derimod gælder almindelige forvaltningsretlige regler, hvorefter miljømyndighederne efter passivitetsbetragtninger og indrettelsessynspunkter kan være afskåret fra at meddele påbud. Miljømyndighederne skal således reagere inden for en rimelig tid, når de får kendskab til en forurening, der kunne påbydes afhjælpende foranstaltninger for.

Der vil være tale om en konkret vurdering af sagens samlede omstændigheder. Afgørende for vurderingen er således ikke alene, hvornår forureningen konstateres. Miljømyndighederne skal således have mulighed for, hvor dette ikke umiddelbart er klart, at undersøge, hvorfra kilden stammer, dvs. hvem der er forurener, og om der er behov for nærmere undersøgelser eller oprydninger. Sådanne undersøgelser og vurderinger må indpasses i myndighedernes øvrige ressourceanvendelse. Er der omvendt tale om en forurening, hvor både behovet for foranstaltninger er klarlagt, og en mulig påbudsadressat har været inddraget i sagen, tilsiger hensynet til påbudsadressaten, at sagen inden for et forholdsvis kortere tidsrum skal følges op af et påbud.

Ad § 64 m

Bestemmelsen svarer den gældende miljøbeskyttelseslovs § 69, stk. 1 og 3 for så vidt angår påbud om at fjerne eller genoprette den hidtidige tilstand eller foretage tilsvarende afhjælpende foranstaltninger. Bestemmelsen er indsat for ikke at give mulighed for at udstede påbud om afhjælpende foranstaltninger med det skærpede ansvarsgrundlag, jf. § 64 l, med tilbagevirkende kraft for så vidt angår jordforureninger, forårsaget før den 1. januar 2001 og andre forureninger forårsaget før den 30. april 2007.

Da bestemmelsen svarer til miljøbeskyttelsesloven § 69 opererer bestemmelsen med et lidt andet forurenerbegreb i forhold til § 64 l, idet § 64 e om fordeling af producentansvaret ikke er medtaget i § 64 m. Baggrunden herfor er, at det ikke er hensigten, at der skal ske ændring af forurenerbegrebet med tilbagevirkende kraft i forhold til jordforureninger forårsaget før den 1. januar 2001, og andre forureninger forårsaget før 30. april 2007.

Se i øvrigt bemærkningerne til miljøbeskyttelsesloven § 69.

Ad § 64 n

I praksis ses det ikke sjældent, at en konstateret forurening hidrører fra flere virksomheder. En forurenende virksomhed kan have etableret sig på en ejendom, der var forurennet i forvejen, hvor den ny ejer fortsætter den samme, forurenende aktivitet. Med lovforslagets § 64 n forslås jordforureningens system for så vidt angår flere forurenere, jf. jordforureningsloven § 43, videreført så det kommer til at gælde både jordforureninger og andre forureninger.

Bestemmelsen i stk. 1 omhandler situationer, hvor en forurening kan henføres til flere forurenere. For så vidt angår afgrænsningen af de af bestemmelsen omfattede forurenere henvises der til bestemmelserne herom i forslagets §§ 64 j og 64 l. Det bemærkes, at henvisningen til § 64 j betyder, at mulige forurenere ligeledes er omfattet af bestemmelsen i § 64 n.

Bestemmelsen i § 64 n forudsætter, at der er grundlag for at antage, at en vis andel - om end en ikke helt præcist fastlagt andel af forureningen kan henføres til hver enkelt af de implicerede forurenere. Hvis flere (mulige) forurenere har bidraget til forurening af en ejendom på en sådan måde, at de enkelte forureneres henholdsvis mulige forurenere andele af forureningen på ejendommen med sikkerhed kan skilles ad, finder § 64 n ikke anvendelse. I sådanne tilfælde finder de normale påbudsbestemmelser i forslagets kapitel 8a anvendelse.

Hvis betingelsen for at kunne henføre forureningen til hver af de implicerede forurenere er opfyldt, kan myndighederne efter den foreslåede bestemmelse meddele påbud til alle. Myndighederne træffer i den forbindelse i det omfang det er muligt afgørelse om hver enkelt forureners andel af den samlede forurening.

Ved vurderingen af forurenerens "andel" skal navnlig tages hensyn til karakteren og omfanget og den tidsmæssige udstrækning af den forurening, som den enkelte forurener har forårsaget. Afgørelsen må således træffes ud fra samtlige foreliggende oplysninger i sagen og ud fra en samlet afvejning af eksempelvis de forurenende virksomheders aktiviteter og regnskaber, som udviser virksomhedernes brug af forurenende stoffer og affaldsmængder og lignende. I dag foretages en del forureningsundersøgelser som led i handler med forurenede ejendomme. Desuden kan driftsperioderne indgå som et element i vurderingen.

Undersøgelser, som de private parter selv har ladet udføre, kan naturligvis indgå ved myndighedernes vurdering af, hvem der er forurenere.

Det foreslås, at miljømyndigheden, hvis det ikke er muligt at vurdere én eller flere af forurenernes andele af en forurening, i påbudet skal fastsætte, at ligelige andele af forureningen, herunder den resterende forurening, stammer fra disse forurenere. Er der således tre forurenere og vurderer miljømyndigheden, at halvdelen stammer fra den ene forurener, mens der ikke foreligger nærmere vurderingsgrundlag for de to andres andele, skal påbudet til disse omfatte $\frac{1}{4}$ af forureningen.

Der er ikke nødvendigvis noget til hinder for, at forurenernes respektive andel af forureningen i påbudet også angives som en procentandel af de samlede omkostninger. Når dette ikke findes betænkeligt skyldes det, at et påbud til de respektive forurenere om at udføre nærmere bestemte

opgaver i forbindelse med en undersøgelse eller oprydning, hvorved der tages hensyn til forurenerens andel af forureningen, i alle tilfælde vil omkostningsbestemmes. For det andet vil bestemmelsen af forureners andel nødvendigvis bero på miljømyndighedernes skøn.

Bestemmelsen i § 64 n omfatter også undersøgelsespåbud ud fra de samme synspunkter, som gælder for påbud om afhjælpende foranstaltninger.

Myndigheden forudsættes i påbudet nøje at redegøre for hvilke andre forurenere, der er udstedt påbud til og indholdet heraf. Miljømyndigheden vil i påbudet skulle angive en fremgangsmåde med hensyn til en fælles efterkommelse af påbudene i tilfælde af, at der ikke kan opnås enighed herom mellem forurenere.

Hvis en forurener ikke følger den af myndigheden anviste fremgangsmåde, kan forurenere straffes, jf. forslaget til ændring af § 110, stk. 1, nr. 2. Hvis den manglende efterkommelse af påbudet skyldes forhold, som forurenere ikke har indflydelse på, f.eks. at en eller flere af de øvrige påbudsadressater ikke ønsker at efterleve deres forpligtelser i henhold til påbudet, vil der normalt ikke være grundlag for at rejse straffesag mod førstnævnte forurenere.

Gennemtvindingen helt eller delvist af et påbud efter stk. 1 vil således normalt forudsætte, at forurenere er enige om at følge den af miljømyndigheden påbudte fremgangsmåde.

Såfremt der ikke er enighed blandt forurenere, kan en eller flere af disse give meddelelse herom til miljømyndigheden. Da påbudet efter almindelige forvaltningsretlige regler skal varsles overfor de implicerede forurenere, vil disse bl.a. have lejlighed til at udtale sig om fremgangsmåden i forbindelse med opfyldelsen af påbudet.

Hvis en forurener ikke kan gives påbud efter lovforslagets øvrige bestemmelser, f.eks. hvis et selskab er blevet opløst, vil en jordforurening være omfattet af bestemmelserne om den offentlige indsats, jf. kapitel 3 i jordforureningsloven. Dette indebærer, at denne del af forureningen ikke indgår i myndighedens beregning af forurenernes andele.

Det er efter stk. 2 op til myndigheden at træffe afgørelse, på baggrund af samtlige foreliggende oplysninger i sagen, om en forurener kun har bidraget med en ubetydelig andel af forureningen. Er det tilfældet, kan påbud ikke rettes til denne forurener.

Det foreslås, at miljømyndigheden efter stk. 3, hvis påbud ikke kan gennemtvinges efter stk. 1, skal kunne meddele påbud vedrørende den samlede forurening til den, der har forårsaget den største del af forureningen. Hvis miljømyndigheden har lagt til grund, at forurenere har ligelige andele i forureningen, kan påbud rettes til den forurener, der har rådighed over ejendommen, eller hvis ingen har det, til den der sidst havde rådigheden.

Det følger af bestemmelsen, at der forud for meddelelsen af et påbud efter stk. 3 af miljømyndigheden skal være taget stilling til de implicerede forurenere respektive andel af forureningen. Miljømyndighedens afgørelse af dette spørgsmål vil kunne indbringes for domstolene, og en forurenere regresmuligheder overfor de øvrige forurenere vil i forbindelse hermed også kunne prøves. Bestemmelsen i stk. 3 regulerer ikke det indbyrdes forhold mellem forurenere. Dette må afklares efterfølgende efter almindelig erstatningsret.

Ad § 64 o

Miljøbeskyttelsesloven indeholder i § 83a hjemmel til at meddele påbud til en forurener, der ikke har rådighed over den forurenede ejendom, for så vidt angår jordforurening.

Med bestemmelsen i stk. 1 videreføres hjemlen i jordforureningslovens § 44 og miljøbeskyttelseslovens § 83a til at meddele påbud, uanset om påbudsadressaten har rådighed over ejendommen. Bestemmelsen tager sigte på eksempelvis tilfælde, hvor forureneren har solgt ejendommen eller opsagt et lejemål, eller hvor forureningen har bredt sig til naboarealer.

Betingelserne for at meddele påbud følger de øvrige regler i kapitlet om, til hvem og på hvilket grundlag påbud kan meddeles.

Påbud, der udstedes i medfør af § 64 o, stk. 1, er dog betinget af, at der udstedes tålepåbud efter § 64 o, stk. 2, medmindre den, der ejer eller har anden råderet over den forurenede ejendom, giver samtykke til forurenerens adgang til ejendommen. Formålet hermed er at sikre, at den, der modtager et påbud under henvisning til forslaget § 64 o, stk. 1, har den rådighed over påbudets genstand, der efter forvaltningsretten er en nødvendig forudsætning.

Det fremgår af forslaget til § 64 o, stk. 1, at myndigheden i påbudet skal fastsætte en pligt for påbudsadressaten til reetablering af den forurenede ejendom. For så vidt angår retsstridige skader henvises der i øvrigt til bestemmelsen i miljøbeskyttelseslovens § 64 b.

Det følger endvidere af bestemmelsen i stk. 1, at myndighederne kan påbyde grundejeren eller anden rådighedsindehaver at tåle, at forureneren rydder op. Eksempelvis vil også en lejer kunne påbydes at tåle en sådan oprydning, selv om den vil kunne genere den virksomhed, der udøves af lejere, f.eks. en forretning.

Da lovforslagets beskyttelsesinteresser også omfatter situationer, hvor forureningen ikke udgør nogen trussel mod andre (almenvellet) end ejeren selv, er bestemmelsen ensbetydende med, at ejeren kan tvinges til at afgive rådighed af hensyn til egen sundhed.

Adgangen til at udstede påbud skal administreres i overensstemmelse med almindelige forvaltningsretlige principper og grundsætninger, herunder proportionalitetsprincippet. I relation til udstedelse af tålepåbud efter forslaget § 64 o, stk. 2 skal det bemærkes, at myndigheden blandt andet skal være opmærksom på, at der er proportionalitet mellem på den ene side omfanget af de omkostninger, som en grundejer og/eller andre rettighedshavere kan risikere, at blive påført som følge af gennemførelsen af en oprydning på ejendommen, og på den anden side omfanget og arten af den forurening og den forureningsfare, der konkret tilsigtes fjernet. Det må antages, at omfanget af de eventuelle omkostninger for grundejeren og/eller rettighedshavere i nogle tilfælde afhænger af hvornår oprydningen gennemføres. Dette kan medføre, at påbudte oprydninger forudsættes gennemført på det tidspunkt, hvor de økonomiske omkostninger for grundejeren og/eller rettighedshavere må forventes at være mindst mulige.

Der vil kunne forekomme tilfælde, hvor gennemførelse af undersøgelsespåbud eller et påbud om afhjælpende foranstaltninger vil udgøre en ekspropriation i grundlovens § 73's forstand. Der vil dog kun kunne være tale om ekspropriation i de tilfælde, hvor der udstedes tålepåbud til en grundejer,

som ikke er forurenere. § 64 o, stk. 2, skal forstås med den begrænsning, at der ikke vil kunne meddeles påbud, hvor et påbud vil udgøre en ekspropriation.

Formålet med stk. 1 er at sikre, at en ejer eller bruger ikke kan forhindre en oprydning med den virkning, at myndigheden eventuelt selv måtte foretage den nødvendige oprydning. I langt de fleste tilfælde må det dog forventes, at en grundejer frivilligt vil medvirke til, at oprydningen kan ske, således at miljøproblemet på ejendommen vil blive løst.

Modsætter grundejeren eller anden rådighedsindehaver sig imidlertid fortsat oprydningen, efter at den pågældende er blevet meddelt et påbud, kan denne straffes efter bestemmelserne i § 110. Derimod vil en adgang til ejendommen ikke kunne gennemtvinges efter reglerne i § 87, da forurenere ikke kan anses som værende bemyndiget hertil med henblik på udøvelse af myndighedsbeføjelser.

Med hensyn til påbud om undersøgelser efter lovforslagets §§ 64 j og 64 m gælder bestemmelsen i stk. 1 også overfor forurenere, der er sket før bestemmelse ikrafttræden. For disse forurenere gælder bestemmelsen i stk. 1 dog kun, hvis forurenere havde rådighed over den ejendom, der er forurenede den 10. februar 1999.

Ad § 64 p

Efter gældende ret er det i nogle tilfælde muligt at meddele påbud til en ny ejer for en allerede stedfunden, herunder mulig stedfunden jordforurening jf. jordforureningslovens § 45 og miljøbeskyttelseslovens § 83a.

Bestemmelsen i stk. 1 fastslår, at et allerede meddelt eller forvarslet påbud om undersøgelser eller afhjælpende foranstaltninger til en virksomhed også binder en fremtidig driftsherre. Myndighederne får herved valgfrihed mellem at gøre påbud gældende over for den forurenere, der allerede har fået et påbud eller overfor den senere driftsherre. Dette gælder uanset om den senere driftsherre selvstændigt bidrager til den samme forurening. Dvs. bestemmelserne i § 64 p, stk. 1 og 2 forudsætter ikke, at myndigheden forudgående forsøger at håndhæve påbudet til den tidligere driftsherre. Endvidere bemærkes det, at § 64 l, stk. 2, indskrænker anvendelsen af § 64 p.

Bestemmelsen bliver således for påbud parallel til godkendelser og påbud om en virksomheds driftsvilkår efter miljøbeskyttelsesloven. En ny virksomhedsejer skal ikke indhente ny tilladelse eller godkendelse, men kan drive virksomheden videre på samme driftsvilkår.

Efter bestemmelsen i stk. 1 er det dog en forudsætning, at den senere driftsherre på erhvervelsestidspunktet vidste eller burde vide, at påbud var meddelt eller forvarslet. Denne betingelse vil typisk være opfyldt, da der efter bestemmelsen i § 64 q skal ske tinglysning af oplysninger om påbud og varsling af påbud.

Forudsætningen om god tro hos den senere driftsherre er som i den gældende jordforureningslovs § 45 indsat for at sikre, at en erhverver af en virksomhed, der inden overtagelsen har orienteret sig i tingbogen, hvor der ikke var tinglyst oplysninger om påbud eller forvarsling heraf, ikke bindes af det tidligere udstedte, utinglyste påbud, medmindre erhververen på anden måde kendte eller burde kende til påbudet.

Ved begrebet driftsherre forstås en person eller et selskab, som driver virksomheden videre.

Det er uden betydning, på hvilken måde virksomheden overgår til en ny driftsherre. Påbudet binder således ved virksomhedsoverdragelser, der sker såvel ved køb, gave, arv, skilsmisse, hensiddent i uskiftet bo, tvangsauktion, overtagelse som ufyldstgjort panthaver eller lignende.

Med bestemmelsen i stk. 2 fastslås det, at er der på erhvervelsestidspunktet alene meddelt eller forvarslet påbud om undersøgelser, kan myndigheden følge dette påbud op med et nyt påbud om yderligere foranstaltninger vedrørende samme forurening, der har begrundet påbudet om undersøgelser, uanset at sidstnævnte påbud ikke forelå ved erhvervelsen. Et undersøgelsespåbud giver en evt. ny driftsherre anledning til nærmere at overveje situationen, inden denne træffer beslutning om at overtage virksomheden.

Bestemmelserne i stk. 1 og 2 omfatter som nævnt alene den situation, hvor en bestående virksomhed drives videre af en ny erhverver. I den situation, hvor virksomheden lukkes, kan disse bestemmelser ikke anvendes.

Derfor foreslås det yderligere i stk. 3, at påbud efter §§ 64 j og 64 l og 64 m, for så vidt angår jordforureninger, er bindende overfor en erhverver af den forurenede ejendom, der køber ejendommen på et tidspunkt, hvor påbud er forvarslet eller meddelt forurenere. Det er uden betydning, om erhvervelsen sker ved køb, gave, arv, skilsmisse, hensiddent i uskiftet bo, tvangsauktion, overtagelse som ufyldstgjort panthaver eller lignende.

Det er en betingelse, at forurenere ikke efter, at det er blevet indskærpet, og forholdet er blevet politianmeldt, har efterkommet påbudet. Indskærpelsen skal ske som led i tilsynet og være skriftlig. Der er således i stk. 3 tale om en subsidiær forpligtigelse for erhververen. Det er endvidere en betingelse, at erhververen på erhvervelsestidspunktet vidste eller burde vide, at der var udstedt eller forvarslet et påbud, og at ejendommen erhverves fra en, der selv var eller kunne blive forpligtet til at efterkomme påbudet.

Ad § 64 q

Det foreslås, at de i bestemmelsen nævnte oplysninger om påbud vedrørende jordforurening, der forvarsles eller meddeles, skal tinglyses for påbudsadressatens regning. Bestemmelsen er en videreførelse af jordforureningslovens § 46 og miljøbeskyttelseslovens § 83b.

Pligten til tinglysning er dels begrundet i, at påbud skal kunne gøres gældende overfor senere erhververe, jf. bestemmelsen i § 64 p, stk. 3, hvorefter udstedelse af påbud til en erhverver forudsætter, at erhververen kendte eller burde kende det til forurenere udstedte påbud.

Tinglysningspligten er herudover begrundet for så vidt angår påbud til fraflyttede forurenere i hensynet til at informere eventuelle købere af fast ejendom om, at en tidligere ejer af ejendommen må forventes at skulle gennemføre en undersøgelse eller afhjælpende foranstaltninger på ejendommen. Afhjælpende foranstaltninger i forbindelse med jordforurening kan være af længerevarende karakter, f.eks. en afværgepumpning, der skal vedligeholdes. Der foreslås ikke tinglysning af påbud efter lovforslagets § 64 o, stk. 2. Dette skyldes, at informationen af eventuelle købere er sikret ved tinglysning af påbud efter § 64 o, stk. 1, der efter § 64 q, stk. 1 skal tinglyses på den forurenede ejendom, som påbudet vedrører.

Efter bestemmelsen har miljømyndigheden pligt til at tinglyse oplysninger om de nævnte påbud eller forvarslinger. Tinglysning er imidlertid ikke en gyldighedsbetingelse i relation til håndhævelse af de meddelte påbud.

Tinglysning sker på påbudsadressatens regning, jf. dog forslaget's stk. 2.

Ad § 64 t

Bestemmelsen viderefører den tilsvarende bestemmelse i jordforureningslovens § 47.

Ad § 64 s

Videreførsel af jordforureningslovens § 48. Bestemmelsens formulering er ændret, så det udtrykkeligt nævnes, at der kun er tale om jordforureninger med olie. Det sker for at sikre, at anvendelsesområdet i forhold til § 48 i jordforureningsloven ikke ændres, da det ville betyde, at forsikringsordningen for villaolietanke skulle tages op til revision.

Stk. 4 er ny i forhold til den gældende jordforureningslovs § 48, idet den fastlægger, hvordan ansvaret fordeles mellem flere ejere. Baggrunden for ændringen er, at det ikke er anført i § 48 eller bemærkningerne til denne, hvordan situationen, hvor der er flere ejere skal håndteres. Med tilføjelsen af denne bestemmelse er det formålet at gøre klart, at der er tale om en solidarisk hæftelse for flere ejere i forhold til påbud efter § 64 s, og at det er muligt for den enkelte ejer, som har efterkommet et påbud at kræve udgifterne til efterkommelse af påbudet dækket af den eller de andre grundejere, således at den endelige hæftelse indbyrdes, er en hæftelse i forhold til ejerandel eller anden aftale.

Se i øvrigt bemærkningerne til jordforureningslovens § 48.

Ad § 64 t

Videreførelse af jordforureningslovens § 49, jf. bemærkningerne til denne.

Til nr. 4

Bestemmelsen fastlægger, at det er kommunalbestyrelsen i den kommune, hvorfra forureningen stammer, der er påbudsmyndighed. Dette gælder, uanset om en forurening efterfølgende har bredt sig udover kommunegrænsen, eller for eksempel om en transportør har adresse i en anden kommune. Det afgørende er således, hvor forureningen eller den overhængende fare for forurening opstår, dvs. typisk hvor virksomheden eller anlægget, som medfører en forurening eller en overhængende fare for forurening, er beliggende, eller hvor for eksempel et mobilt anlæg befandt sig på det tidspunkt, da forureningen skete. Det er også kommunalbestyrelsen, der er myndighed i forhold til virksomheder, som har etableret sig uden fornøden tilladelse, uanset om virksomhedstypen i øvrigt efter miljøbeskyttelsesloven skulle have haft en godkendelse af miljøministeren.

Bestemmelsen viderefører kompetencefordelingen fra jordforureningslovens § 39, stk. 1.

Til nr. 5

Ændringen er en konsekvensændring i forhold til, at påbud om oplysninger, undersøgelser og afhjælpende foranstaltninger ikke længere udstedes efter miljøbeskyttelseslovens §§ 68-70 men efter lovforslagets kapitel 8 a.

Til nr. 6

Bestemmelsen er flyttet fra jordforureningslovens § 65, stk. 2, 1. pkt. Regionsrådenes kompetence er fastlagt i lovforslagets § 66 a og den gældende jordforureningsloves § 39. Der er alene tale om en pligt til at videresende sager, i det omfang kommunalbestyrelsen som led i sit tilsyn efter stk. 1 bliver opmærksom på sådanne sager.

Til nr. 7

Bestemmelsen er en konsekvensændring i forhold til nr. 4.

Til nr. 8

I § 66 a, stk. 1 er kompetencen til at træffe afgørelser i forhold til forureninger i råstofgrave og tidligere råstofgrave lagt hos regionsrådet. Der er tale om en videreførelse af jordforureningsloven § 39, stk. 2. At kompetencen ligger hos regionsrådet hænger sammen med, at kompetencen til at meddele dispensation fra forbudet om tilførsel af jord til råstofgrave ligeledes ligger hos regionsrådet, jf. jordforureningslovens § 52, stk. 2.

Med § 66 a, stk. 2, i lovforslagets lægges tilsynet med at påbud overholdes ligeledes hos regionsrådet, hvilket svarer til gældende ret, jf. jordforureningslovens § 66, stk. 1.

Til nr. 9

Miljøbeskyttelseslovens § 69, stk. 1, nr. 2 ophæves, idet påbudshjemlen for så vidt angår genopretning er flyttet til lovforslagets §§ 64 l og 64 m. Med lovforslaget udvides muligheden for at give påbud om genopretning, idet der med § 64 l bliver objektiviseret ansvar for forurening, jf. bemærkningerne til lovforslagets § 64 l. For forureninger før lovforslaget sker der ingen ændring i forhold til gældende ret.

Til nr. 10

Bestemmelsen er en konsekvensændring i forhold til nr. 8.

Til nr. 11

Bestemmelsen er videreført som henholdsvis §§ 64 d og 64 e.

Til nr. 12

Videreførsel af den hidtil gældende § 72 men med den ændring, at muligheden for påbud om afhjælpende foranstaltninger er taget ud. Påbud om afhjælpende foranstaltninger udstedes efter lovforslaget i stedet efter §§ 64 l og 64 m.

Til nr. 13

Konsekvensændring af bestemmelsen som betyder, at lokale foreninger og organisationer, der har beskyttelse af natur og miljø som hovedformål, kan underrette kommunalbestyrelsen og miljøministeren om, hvilke typer af afgørelser foreningen ønsker underretning om. Det er kun § 64 h der er tilføjet og ikke hele kapitel 8a, da det ikke er meningen, at foreninger og organisationer skal have meddelelse om alle påbud. Tilføjelsen af § 64 h betyder, at foreninger og organisationer, som er nævnt i bestemmelsen, er klageberettigede jf. nedenfor vedr. § 100.

Til nr. 14

Bestemmelsen i stk. 1. omfatter kun det fuldstændige ophør af en virksomhed eller en aktivitet. Det betyder, at bestemmelsen ikke finder anvendelse på de produktionsudsving, som en virksomhed eksempelvis kan have indenfor rammerne af en miljøgodkendelse med et fastsat produktionsmaksimum. Ved en længerevarende og markant nedgang i produktionen i forhold til det, en virksomhed er godkendt til, vil godkendelsen løbende kunne justeres til produktionen på foranledning af virksomheden selv eller i forbindelse med revurdering, jf. § 41 b.

Ved kontinuitetsbrud af ca. tre års varighed, der finder sted i retsbeskyttelsesperioden, jf. § 41a, vil listevirksomhedens genoptagelse af driften medføre et krav om fornyet miljøgodkendelse.

Genoptagelse af driften vil altid kræve ny godkendelse efter § 33, hvis ophøret er en følge af et forbud efter §§ 46 eller § 69.

Der tilsigtes med forslaget ingen ændringer i gældende ret i relation til den eksisterende mulighed for til enhver tid og uden erstatning at tilbagekalde tilladelser efter § 19.

Bestemmelsen i stk. 2 bemyndiger Miljøministeren til at fastsætte regler om, at uudnyttede tilladelser, godkendelser mv. bortfalder inden for en kortere årrække. Der findes allerede en sådan regel i bekendtgørelse nr. 943 af 16. september 2004 om godkendelse af listevirksomhed, § 15, stk. 1, hvorefter en godkendelse skal oplyse, at den bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden udløbet af en nærmere fastsat frist. Fristen må normalt ikke overstige 2 år fra godkendelsens meddelelse. Ved gennemførelse af planlagte udvidelser eller ændringer, jf. lovens § 36, må fristen for udnyttelse af denne del af godkendelsen normalt ikke overstige 5 år, jf. § 16, stk. 2.

En godkendelse efter § 33 kan først anses for udnyttet, når den godkendte virksomhed eller indretning eller det godkendte anlæg er i drift.

Til nr. 15

Bestemmelsen var tidligere gældende for jordforurening og svarende til jordforureningsloven §§ 44 og 45, stk. 1 – 3. Bestemmelsen er med lovforslaget flyttet til §§ 64 o og 64 p.

Til nr. 16

Bestemmelsen svarer til jordforureningsloven § 46, som med lovforslaget er flyttet til § 64 q.

Til nr. 17

Bestemmelsen er flyttet til § 64 c.

Til nr. 18

Bestemmelsen indfører en generel retsbeskyttelse, således at der kræves retskendelse i forhold til alle forureninger, når adgangen sker i forbindelse med at lade påbudte foranstaltninger i forbindelse med forebyggelse, undersøgelse og afhjælpende foranstaltninger udføre efter kapitel 8a. Tidligere gjaldt denne retsbeskyttelse kun for jordforureninger.

Til nr. 19

Kapitel 8a er tilføjet i forhold til, hvilke afgørelser, man kan klage over. I forhold til gældende ret, er der tale om en udvidelse for forureninger som sker efter den 30. april 2007, idet påbud efter miljøbeskyttelsesloven § 69 hidtil ikke har kunnet påklages. I den gældende jordforureningslov kan alle afgørelser efter kapitel 5 (påbudskapitlet) påklages til Miljøklagenævnet.

Til nr. 20

I bestemmelsen tilføjes, at klage, over hvorvidt der er tale om en miljøskade eller en overhængende fare for miljøskade, tillægges opsættende virkning, med mindre klagemyndigheden bestemmer andet. Herudover er indholdet af bestemmelsen ikke ændret. Det er således fortsat muligt at meddele straks påbud efter miljøbeskyttelsesloven § 78 og foretage selvhjælpshandlinger efter § 70.

Til nr. 21

Med lovforslaget får regionerne og ministeren mulighed for at påklage afgørelser efter kapitel 8a. I jordforureningsloven har regionerne denne klagemulighed, hvilket hænger sammen med, at den offentlige indsats efter jordforureningslovens kapitel 3 administreres af regionerne. I forhold til den gældende miljøbeskyttelsesloven, er regionerne ikke klageberettigede over afgørelser om påbud. Baggrunden for at tillægge regionerne klageberettigelse i alle påbudssager er ensretning af klagereglerne og dermed forenkling af reglerne.

I jordforureningsloven er Sundhedsstyrelsen klageberettiget i forhold til påbud efter kapitel 5, jf. jordforureningslovens § 82, stk. 1, nr. 3. I den gældende miljøbeskyttelseslovs § 98, stk. 3 er Sundhedsstyrelsen ikke klageberettiget i forhold til påbud. Med lovforslaget udvides for at ensrette klageadgangen for alle påbud for så vidt angår Sundhedsstyrelsen.

Til nr. 22

Udvidelse af klageadgangen for Danmarks Fiskeriforening og Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, således at de kan klage over afgørelser om, hvorvidt noget er en miljøskade eller ej.

Der er med udvidelsen ikke givet klageadgang for alle påbud efter kapitel 8a, idet det vil være en meget stor udvidelse i forhold til gældende praksis og være ressourcekrævende, at behandle de ekstra klager.

Til nr. 23

Konsekvensrettelse i forhold til at regionsrådene også træffer afgørelse efter §§ 64 h og 64 i.

Til nr. 24

Udvidelse af klageadgangen for landsdækkende foreninger og organisationer, der efter deres vedtægter har beskyttelse af natur og miljø som hovedformål, således at de kan klage over afgørelser om, hvorvidt noget er en miljøskade eller ej.

Der er med udvidelsen ikke givet klageadgang for alle påbud efter kapitel 8a, idet det vil være en meget stor udvidelse i forhold til gældende praksis og være meget ressourcekrævende, at behandle de ekstra klager.

Til nr. 25

Tilføjelse af kapitel 8 a, således at Miljøklagenævnet også i sager efter kapitel 8a kan indhente oplysninger og foretage besigtigelse, som det hidtil har været gældende for §§ 72 og 87.

Til nr. 26

Med den foreslåede ændring af nr. 2 sanktioneres det, såfremt forbud eller påbud efter kapitel 8a ikke efterkommes. Både efter jordforureningsloven og de gældende påbudsbestemmelser i miljøbeskyttelsesloven er det strafbart ikke at efterkomme forbud og påbud. Der er således ikke tale om en ændring af praksis.

Til nr. 27

I strafbestemmelsen er tilføjet §§ 64 f og slettet § 71. Med lovforslaget ophæves § 71 og flyttes delvist over i § 64 f.

Til nr. 28

I gældende ret er undladelse af at søge en forurening eller en overhængende fare for forurening effektivt afværget eller forebygget ikke kriminaliseret. Da det er vigtigt, at forurening afværges eller forebygges så hurtigt som muligt, er det i bestemmelsen foreslået, at denne undladelse strafbelægges.

Til § 2

Til nr. 1

Bestemmelsen tænkes slettet i jordforureningsloven, da der ikke længere er hjemmel til at give påbud om undersøgelser eller afhjælpende foranstaltninger efter jordforureningsloven.

Til nr. 2

Konsekvensændring, hvor jordforureningsloven kapitel 5 ændres til miljøbeskyttelsesloven kapitel 8a.

Til nr. 3

Konsekvens af, at påbudshjemlerne samles i miljøbeskyttelsesloven. Miljømyndighederne har samme beføjelser overfor jordforurening med lovforslaget, som det var tilfældet med jordforureningsloven.

Til nr. 4

Jordforureningsloven § 66, stk. 3 vedrører regionsrådenes påbud efter jordforureningsloven § 39, stk. 3. Jordforureningsloven § 39, stk. 3 er med forslaget flyttet til miljøbeskyttelsesloven § 66 a. I stedet for § 66, stk. 3 i jordforureningsloven indsættes i miljøbeskyttelsesloven en tilsvarende bestemmelse i § 66a.

Til nr. 5

Jordforureningsloven § 66a, stk. 1 vedrører ministerens påbud efter jordforureningsloven § 39, stk. 2. I miljøbeskyttelsesloven findes en tilsvarende bestemmelse i § 66, stk. 2.

Til nr. 6

Konsekvensændring, hvor jordforureningsloven kapitel 5 ændres til miljøbeskyttelsesloven kapitel 8 a.

Til nr. 7

Bestemmelsen konsekvensændres som følge af flytningen af kap 5 i jordforureningsloven.

Til § 3

Til nr. 1

Den foreslåede ændring i § 1, stk. 3 er en lovteknisk konsekvens af, at der indsættes et nyt stykke 4 i bestemmelsen, jf. også bemærkningerne til forslaget § 3, nr. 2.

Til nr. 2

Det præciseres, at ”forureneren betaler” – princippet er et grundlæggende princip i havmiljøloven.

Princippet er ikke nyt, men foreslås nu direkte reflekteret i havmiljøloven, fordi princippet ofte er væsentlig i EU-direktiver på miljøområdet. Der står fx i miljøansvarsdirektivets betragtning (2), at ”Forebyggelse og afhjælpning af miljøskader bør ske ud fra princippet om, at forureneren betaler, som fastsat i traktaten, og i overensstemmelse med princippet om bæredygtig udvikling. For at motivere operatørerne til at træffe foranstaltninger og udvikle fremgangsmåder, der kan minimere risikoen for miljøskader og dermed risikoen for økonomisk ansvar, bør det grundlæggende princip i dette direktiv derfor være, at en operatør, hvis aktiviteter har forvoldt miljøskade eller fremkaldt overhængende fare for sådan skade, vil blive holdt økonomisk ansvarlig herfor.”

Til nr. 3

Havmiljølovens anvendelsesområde udvides til også at omfatte rørledninger til transport af kulbrinter og hjælpestoffer. Offshore transitrørledninger er ikke omfattet, da disse henhører under kontinentalsokkeloven.

Rørledninger til transport af kulbrinter og hjælpestoffer er herefter omfattet af havmiljølovens anvendelsesområde, hvorefter der tilsigtes at forebygge og begrænse forurening og anden påvirkning af natur og miljø, herunder særligt havmiljøet, fra aktiviteter der kan

1. bringe menneskets sundhed i fare,
2. skade natur- og kulturværdier på og i havet, herunder havbunden,
3. være til gene for den retmæssige udnyttelse af havet eller
4. forringe rekreative værdier eller aktiviteter, jf. havmiljølovens § 1

Anledningen til udvidelsen skal dels ses i lyset af miljøansvarsdirektivet, der også rummer forurening fra rørledninger, dels i lyset af behovet for at rumme miljø- og beredskabsbestemmelserne i lov nr. 292 af 10. juni 1981 om visse havanlæg (havanlægsloven), sidstnævnte administreres af transport- og energiministeren. Havanlægsloven blev afløst af lov nr. 1424 af 21. december 2005 om sikkerhed m.v. for offshoreanlæg til efterforskning, produktion og transport af kulbrinter (offshoresikkerhedsloven), som trådte i kraft den 1. juli 2006, der kun har opretholdt miljø- og beredskabsbestemmelserne indtil nye udarbejdes i medfør af havmiljøloven. Til havanlægsloven og havmiljøloven er der knyttet en bekendtgørelse nr. 395 af 17. juli 1984 om beredskabs i tilfælde af forurening af havet fra visse havanlæg. Bekendtgørelsen er under revision.

Til nr. 4

Miljøansvarsdirektivets artikel 4, stk. 6 er bredere end havmiljølovens gældende bestemmelse om statsskibe, jf. havmiljølovens § 2, stk. 2. I gældende ret er orlogsskibe og andre skibe, der ejes eller benyttes af en stats, så længe skibet udelukkende benyttes i ikke-kommerciel statstjeneste ikke omfattet af havmiljøloven. Efter direktivets artikel 4, stk. 6 finder direktivet ikke anvendelse på aktiviteter, som hovedsagelig tjener det nationale forsvar eller den internationale sikkerhed, eller aktiviteter, som udelukkende tjener til at beskytte mod naturkatastrofer. Dette betyder at f.eks. statens miljøskibe og lodsskibe vil være omfattet af lovforslagets bestemmelser om miljøskade eller overhængende fare herfor.

Til nr. 5 og 6

(Efter § 34 indsættes § 34 a)

Bestemmelsen er indsat som følge af, at havmiljøloven fremover foreslås også at rumme transport- og energiministerens opretholdt bestemmelser om bl.a. miljøberedskab i den gamle havanlægslov, nu offshoresikkerhedslov, jf. også bemærkningerne til lovforslagets pkt. 3.

Det foreslås herefter præciseret i beredskabskapitlet, kap. 11, at ejeren eller den for driften ansvarlige for platformen eller rørledningen straks (uopholdeligt) skal påbegynde bekæmpelsen af en forurening.

Denne pligt er ikke ny for hverken ejerne eller den for driften ansvarlige for platformene eller rørledningerne, idet disse allerede i dag er pligtig straks at sørge for bekæmpelse af en forurening, jf. § 4, stk. 1 i bekendtgørelse om beredskab i tilfælde af forurening af havet fra visse havanlæg.

Bestemmelsen er subsidiær i forhold til den foreslåede afværgebestemmelse, § 41 b. Det vil med andre ord sige, at § 34 a finder anvendelse på alt det som ikke er omfattet af § 41 b.

Til nr. 7 og 8 (§ 38 og § 39)

Den gældende § 38 fastslår, hvem der er ansvarlig for indberetning i hvilke situationer. Der skal således ske indberetning, når der sker udtømning i strid med loven eller i force majeure-situationer, ved kollision eller grundstødning eller såfremt der af andre grunde er fare for udtømning o.a.

Indberetningspligten gælder også, hvor et væsentligt spild af olie eller andre skadelige stoffer iagttages fra luftfartøj.

Ligeledes skal havnebestyrelsen foretage indberetning, såfremt der er fare for, at olie eller skadelige flydende stoffer, der er blevet udtømt i havnen, vil kunne forurene havet.

Endelig er de, der er omfattet af indberetningspligten, samtidig pålagt en oplysningspligt af hensyn til bekæmpelsesarbejdet.

Indberetningsforpligtelserne og deres omfang skal ses i sammenhæng med især beredskabsbestemmelserne og skal sikre en så hurtig og effektiv bekæmpelsesindsats som muligt, således at evt. skadevirkninger begrænses mest muligt.

Den gældende § 39 er en bemyndigelsesbestemmelse, der fastsætter nærmere regler om den i § 38 nævnte indberetningspligt og om indberetning af anden forurening af havet den, der omfattes af disse bestemmelser. MARPOL 73/78 konventionen indeholder detaljerede regler om indberetning. Hjemlen er udnyttet, jf. gældende bekendtgørelse om indberetning i henhold til lov om beskyttelse af havmiljøet (bekendtgørelse nr. 771 af 24. oktober 1998).

Miljøansvarsdirektivets artikel 5.2 og 6.1 indeholder en indberetningspligt for den ansvarlige for driften af en erhvervsmæssig eller offentlig virksomhed i tilfælde af, at der er overhængende fare for, at en miljøskade vil indtræffe og i tilfælde hvor en miljøskade allerede er indtruffet. Det er fundet mest hensigtsmæssigt, at disse indberetnings- eller anmelderforpligtelser slås sammen med de øvrige bestemmelser om indberetning i havmiljølovens kap. 12. § 38 indeholder således allerede i dag detaljerede indberetningsforpligtelser. Disse indberetningsforpligtelser indgår imidlertid også i den til kapitlet tilhørende bekendtgørelse om indberetning, jf. ovenfor.

Indberetningsforpligtelsen skal også kunne rumme tilsynsmyndighedens behov for oplysninger, der er nødvendige for udøvelsen af tilsynets virksomhed.

Det foreslås at udbygge og opdatere indberetningsbekendtgørelsen, således at den også kan rumme miljøansvarsdirektivets anmelderforpligtelser. Samtidig foreslås § 38 ophævet, idet det findes mere operativt, at have alle indberetningsforpligtelserne samlet i bekendtgørelsen.

Bemyndigelsesbestemmelsen i § 39 opdateres i denne anledning.

Den tilhørende bekendtgørelse er under revision, og det tilstræbes, at få den sent i høring senest samtidig med fremsættelsen af nærværende lovforslag. Der er med ændringen ikke tilsigtet en indholdsmæssig ændring af de gældende indberetningsforpligtelser.

Til nr. 9

Der foreslås indsat et nyt kapitel i havmiljøloven, som samler de bestemmelser, der fastlægger hvem, der er ansvarlig for en miljøskade og overhængende fare for miljøskade, og hvilke pligter, den ansvarlige for skibet, rørledningen, luftfartøjet eller platformen har, samt Forsvarsministeriets og Miljøministeriets beføjelser til at udstede påbud om vurdering og undersøgelse af afværgeforanstaltninger overfor en miljøskade eller en overhængende fare herfor.

Direktivet anvender begrebet operatør, som den fysiske eller juridiske, privatretlige eller offentligretlige person, der driver eller kontrollerer den erhvervsmæssige aktivitet, eller som, såfremt dette fremgår af national lovgivning, har fået overdraget afgørende økonomisk beslutningsmyndighed med hensyn til den tekniske drift af aktiviteten, herunder indehaveren af en tilladelse til eller godkendelse af en sådan aktivitet eller den person, der registrerer eller anmelder en sådan aktivitet.

Med nærværende lovforslag indføres et nyt begreb i havmiljøloven ”den ansvarlige for driften”. Begrebet ”den ansvarlige for driften” er valgt, fordi det som hovedregel, er det begreb, som bruges ved implementering af miljøansvarsdirektivet i miljølovgivningen. Begrebet svarer til miljøansvarsdirektivets definition af ”operatør” jf. direktivets artikel 2, nr. 6. Operatørbegrebet er ikke nødvendigvis sammenfaldende med havmiljølovens anvendelse af begreberne ”ejere, førere og brugere”, der stammer fra MARPOL 73/78 konventionen. ”Den ansvarlige for driften” er for skibes vedkommende normalt rederiet, der nødvendigvis ikke er sammenfaldende med ejeren. For platforme og rørledningers vedkommende er det normalt brugeren, hvilket er sammenfaldende med havmiljølovens anvendelse af samme begreb.

Kapitlet fastlægger hvem, der er ansvarlig for en miljøskade eller overhængende fare herfor, hvad den ansvarlige skal gøre, hvis der indtræder en miljøskade eller overhængende fare for miljøskade.

Kapitlet er primært i forhold til havmiljølovens øvrige relevante bestemmelser. Hvis en tilførsel til havet ikke kvalificeres som en miljøskade eller der er en overhængende fare for en miljøskade, skal der handles efter havmiljølovens øvrige regler.

Kapitlet skal ses i sammenhæng med forslaget til lov om miljøskader. Når der er truffet afgørelse om der foreligger en miljøskade eller overhængende fare herfor overgår sagen til behandling efter lov om miljøskader.

Der træffes ikke afgørelse om der foreligger en miljøskade eller en overhængende fare for en miljøskade, såfremt det ikke er muligt at afgøre, hvem der er ansvarlig for tilførslen til havet, og dermed har forårsaget miljøskaden eller den overhængende fare herfor. Ligesom der ikke træffes afgørelse om, hvorvidt følgerne af en udtrykkeligt tilladt tilførsel eller en tilførsel, der er en følge af ufravigelige offentlige forskrifter, indebærer en miljøskade eller en overhængende fare herfor, jf. lovforslagets § 3, nr. 9, ad § 41 f og bemærkningerne hertil.

Ad § 41 a

Miljøskade defineres i forslag til lov om miljøskade, jf. § 5, herunder også hvilke miljøskader, der ikke kan medføre miljøansvar.

Såfremt miljøministeren træffer afgørelse om, at der foreligger en miljøskade eller overhængende fare for miljøskade, behandles denne efter miljøskadeloven. Hvis ikke der er tale om en miljøskade eller overhængende fare herfor, behandles sagen efter havmiljølovens øvrige regler, fx § 43.

Miljøansvarsreglerne gælder for miljøskader på søterritoriet, også selvom skaden er en følge af en forurening uden for søterritoriet. Som undtagelse hertil er miljøskader på beskyttede arter og internationale beskyttelsesområder. Sådanne skader er også omfattet af miljøansvarsreglerne, hvis skaden er indtruffet uden for søterritoriet.

Eftersom miljøansvarsreglerne kun gælder for erhvervsmæssige aktiviteter – offentlige eller private, så falder sejlads med lystfartøjer uden for anvendelsesområdet for miljøansvarsreglerne, medmindre et lystfartøj benyttes til en erhvervsmæssig aktivitet. Et eksempel kunne være en udlejer af lystfartøjer.

Til stk. 2

For at sikre korrekt implementering af miljøansvarsdirektivet, skal organismer også omfattes af begrebet tilførsel, men alene i det nye kap. 12 a om miljøskader. Årsagen til at udtømmning af organismer begrænses til kapitlet om miljøskader skyldes, at organismer for indeværende ikke er detailreguleret i havmiljøloven. Organismer udtømmes primært via ballastvand, som p.t. er lovlig at udtømme. Udtømmes der organismer, der forårsager en miljøskade eller en overhængende fare for miljøskade på beskyttede arter og naturtyper vil den ansvarlige kunne blive gjort økonomisk ansvarlig for en genopretning, jf. nærmere lovforslagets § 3 nr. 9, § 41 b, stk. 3 og 41 e.

Genmodificerede organismer (gmo'er) er ikke omfattet af havmiljølovens regler, men behandles særskilt i lov om miljø og genteknologi, jf. lovforslagets § 12.

Ad § 41 b

I § 41 b stk. 1 implementeres miljøansvarsdirektivets bilag III, jf. artikel 3, stk. 1, a). Herefter er der ubetinget ansvar for miljøskader, der forvoldes ved udøvelsen af enhver af de erhvervsmæssige aktiviteter, der er opført i bilag III, samt på overhængende fare for sådanne skader som følge af de nævnte aktiviteter.

Den foreslåede bestemmelse pålægger den ansvarlige for driften en ubetinget pligt til at afværge en fare for miljøskade, begrænse en miljøskades omfang, herunder også forhindre yderligere miljøskade.

§ 41 b skal ses i lyset af den gældende § 34 i havmiljøloven, hvorefter det som hovedregel er forsvarsministerens ansvar at forestå enhver form for bekæmpelse af olie – og kemikalieforurening af havet og de kystnære dele af søterritoriet. Platforme er imidlertid selv ansvarlig for bekæmpelse af den forurening de evt. forårsager, jf. den foreslåede § 34 a. Dette følger af den gældende bekendtgørelse om beredskab i tilfælde af forurening af havet fra visse anlæg (bekendtgørelse nr. 395 af 17. juli 1984). Bekendtgørelsen har ophæng i havanlægsloven, som nu er afløst af offshoresikkerhedsloven. Bekendtgørelsen er under revision. Jf. også bemærkningerne til lovforslagets § 3 nr. 5.

§ 41 b er primær i forhold til havmiljølovens øvrige relevante bestemmelser, herunder § 34 og den foreslåede § 34 a. For så vidt angår skibe, er det forsvaret (i praksis Søværnets Operative Kommando – SOK), der forestår afværgeforanstaltningerne på havet, jf. bemærkningerne til stk. 4.

Ad § 41 b stk. 1, nr. 1) dumpning af optaget havbundsmateriale og § 41 b, stk. 1, nr. 2) bortskaffelse eller nyttiggørelse af affald er omfattet af pkt. 2 i direktivets bilag III. Pkt. 2 vedrører således affaldsoperationer, herunder indsamling, transport, nyttiggørelse og bortskaffelse af affald og farligt affald, herunder tilsyn med disse operationer og efterbehandling af deponeringsanlæg, for hvilke der kræves tilladelse eller registrering i medfør af Rådets direktiv 75/442/EØF af 15. juli 1975 om affald og Rådets direktiv 91/689/EØF af 12. december 1991 om farligt affald.

Bestemmelsen omfatter ikke bortskaffelse af affald produceret af skibet, luftfartøjet eller platformen selv.

Ad § 41 b, stk. 1, nr. 3) grænseoverskridende transport af affald er omfattet af pkt. 12 i direktivets bilag III. Pkt. 12 vedrører grænseoverskridende affald inden for, til og fra Den Europæiske Union, som kræver tilladelse eller er forbudt i henhold til Rådets forordning (EØF) nr. 259/93 af 1. februar 1993 om overvågning af og kontrol med overførsel af affald inden for, til og fra Det Europæiske Fællesskab.

Ad § 41 b, stk. 1, nr. 4) transport af farligt eller forurenende gods er omfattet af pkt. 8 i direktivets bilag III. Pkt. 8 vedrører transport ad vej, jernbane, indre vandveje, hav eller luft af farligt eller forurenende gods som defineret i bilag A til Rådets direktiv 94/55/EF af 21. november 1994 om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om transport af farligt gods ad vej eller i bilaget til Rådets direktiv 96/49/EF af 23. juli 1996 om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om jernbanebefordring af farligt gods eller som defineret i Rådets direktiv 93/75/EØF af 13. september 1993 om mindstekrav til skibe, som er på vej til eller fra Fællesskabets søhavne med farligt eller forurenende gods.

Det skal her bemærkes, at det er godsets farlige egenskab, der er relevant og ikke selve transporten af det farlige eller forurenende gods.

Særligt til stk. 2.

Der er tillige en ubetinget afværgepligt, hvis der er tale om tilførsel af stoffer eller materialer til havet fra skibe, platforme, rørledninger eller luftfartøjer, og tilførslen forårsager en miljøskade eller en overhængende fare for miljøskade. Med denne bestemmelse implementeres direktivets bilag III, pkt. 5 (Vandrammedirektivet). Pkt. 5 i direktivets bilag III omfatter udledning eller injektion af forurenende stoffer i overfladevand eller grundvand, der kræver tilladelse, godkendelse eller registrering i medfør af direktiv 2000/60/EF.

Under stk. 2, hører de stoffer og materialer, der ikke er omfattet af stk. 1, men rammes af vandrammedirektivet. For tilførsel til havet af disse stoffer og materialer gælder der også et ubetinget ansvar.

Særligt til stk. 3

Afværgeforpligtelsen for miljøskader eller overhængende fare herfor der udgår fra alle andre erhvervsmæssige aktiviteter fra skibe, fly, rørledninger eller platforme skal alene bedømmes ud fra et culpa ansvar. Der er endvidere kun tale om et culpa ansvar for miljøskade eller overhængende fare herfor på beskyttede arter eller internationale naturbeskyttelsesområder, jf. også miljøansvarsdirektivets artikel 3.1.b. Culpa ansvaret er derimod ikke kun begrænset til skader på søterritoriet, men kan række langt ud i den eksklusive økonomiske zone, idet naturtyper og internationale beskyttelsesområder også forefindes uden for søterritoriet.

”Andre erhvervsmæssige aktiviteter” kan for eksempel være en hurtigfærge, hvor støjen fra den skræmmer sæler bort fra deres reservat.

”Andre erhvervsmæssige aktiviteter” skal kunne rummes inden for havmiljølovens anvendelsesområde. Fiskeri og etablering/demontering af platforme, herunder også havvindmøller er fx ikke omfattet af begrebet ”andre erhvervsmæssige aktiviteter”.

Særligt til stk. 4

Et skib må ikke af sig selv påbegynde en forureningsbekæmpelse, idet der er forsvarsministerens (i praksis Søværnets Operative Kommandos) ansvar at forestå bekæmpelsen af olie- og kemikalieforurening af havet og de kystnære dele af søterritoriet, jf. § 34. Skibe har heller ikke – i modsætning til offshoreplatforme – pligt til at have bekæmpelsesudstyr ombord. Det er vurderingen, at det i langt de fleste tilfælde ville være miljømæssigt uforsvarligt, hvis skibene selv skulle stå for afværgeforanstaltningerne. SOK er erfarne udi bekæmpelsen af olie og råder over det nødvendige materiel hertil.

Ad § 41 c

Med bestemmelsen gennemføres direktivets artikel 8, stk. 3, litra a og b. Der er således ikke pligt til at afværge en miljøskade eller en overhængende fare herfor, såfremt den ansvarlige kan godtgøre (culpa med omvendt bevisbyrde), at miljøskaden eller faren herfor enten er forvoldt af tredjemand og skaden er indtrådt til trods for, at der er truffet passende sikkerhedsforanstaltninger eller at skaden er opstået til trods for at man har overholdt en ufravigelig forskrift, herunder et påbud. Undtagelsen gælder dog ikke, hvis påbudet eller forskriften skyldes vedkommendes egen uforsvarlige adfærd.

Særligt til stk. 2

Med bestemmelsen gennemføres direktivets artikel 8, stk. 4, litra a.

Er der indtrådt en miljøskade skal afværgebestemmelserne i § 41 b, stk. 1-2 ikke iværksættes, hvis der foreligger en situation som nævnt i § 41 c, stk. 1 eller såfremt den ansvarlige kan godtgøre, at miljøskaden ikke skyldes den ansvarliges egen uforsvarlige adfærd og at miljøskaden er forvoldt ved en begivenhed, der er udtrykkeligt tilladt i medfør af og fuldt ud i overensstemmelse med betingelserne i en tilladelse. En i lovgivningen tilladt udtømning sidestilles i denne lov med en udtrykkelig tilladt udledning. For eksempel så må skibe under opfyldelse en række nærmere bestemte betingelser gerne udtømme olie svarende til 15 ppm (15 liter olie per en million liter vand) i den eksklusive økonomiske zone. En sådan udtømning vil i havmiljøloven betragtes som udtrykkelig tilladt, og vil fritage den ansvarlige for at bære omkostningerne ved afværgeforanstaltningerne, såfremt tilførslen til havet medfører en miljøskade eller en overhængende fare herfor.

Er der indtrådt en miljøskade, og den ansvarlige kan godtgøre, at han ikke er pligtig at foretage afværgeforanstaltninger i henhold til § 41c, så skal ansvaret for beredskabs- og bekæmpelsesomkostningerne bedømmes ud fra havmiljølovens § 44.

Ad § 41 d

Med bestemmelsen gennemføres direktivets art. 5, stk. 3, litra a og art. 6, stk. 2, litra a, vedr. myndighedens ret til at kræve oplysninger fra den ansvarlige. Miljøministeren kan påbyde den ansvarlige at fremkomme med alle nødvendige oplysninger til brug for ministerens vurdering af, hvorvidt der foreligger en miljøskade eller overhængende fare herfor. Med ”oplysninger” skal også forstås udtagning af prøver, analyser mv. jf. stk. 2.

Adgangen til at udstede påbud skal administreres i overensstemmelse med de almindelige forvaltningsretlige principper og grundsætninger, herunder proportionalitetsprincippet. Myndigheden skal således f.eks. være opmærksom på, at der skal være proportionalitet mellem omfanget og udgiften til den påbudte foranstaltning og omfanget og arten af den miljøskade eller overhængende fare herfor, der konkret tilsigtes fjernet. Hvis afværgelsen af miljøproblemet eller risikoen kan foretages lige godt ved flere metoder, skal den billigste vælges.

Ad § 41 e

Udgifter i forbindelse med afværgelse af miljøskader eller overhængende fare herfor afholdes af den ansvarlige, subsidiært af ejeren i medfør af havmiljølovens § 44. Det vil med andre ord sige, at hvis den ansvarlige ikke kan identificeres, så kan forsvarsministeren forsøge at få dækket sine omkostninger til beredskabs- eller bekæmpelsesforanstaltninger i medfør af havmiljølovens almindelige erstatningsbestemmelse i § 44 – det vil sige hos ejeren af skibet.

Ad f

Miljøskade defineres i lov om miljøskade. Såfremt miljømyndigheden træffer afgørelse om, at der foreligger en miljøskade eller overhængende fare for miljøskade, behandles denne efter miljøskadeloven. Hvis ikke der er tale om en miljøskade behandles forureningen eller den overhængende fare for forurening efter havmiljølovens øvrige regler.

Til stk. 2

§ 41 f, stk. 2 angår de aktiviteter der udspringer af direktivets bilag III (ubetinget ansvar). Kan den ansvarlige godtgøre (culpa med omvendt bevisbyrde), at miljøskaden eller den overhængende fare herfor ikke skyldes hans egen uforsvarlige adfærd og skaden eller den overhængende fare herfor er forvoldt ved de i stk. 1 nærmere angivne omstændigheder, for eksempel, at miljøskaden er forvoldt af tredjemand og er indtrådt til trods for, at passende sikkerhedsforanstaltninger var truffet, jf. § 41 f, stk. 2, nr. 1.

Til stk. 3

Man kan heller ikke træffe afgørelse, medmindre der foreligger culpa for de typer af skader eller overhængende fare herfor, der er forvoldt på beskyttede arter eller internationale

naturbeskyttelsesområder ved andre erhvervsmæssige aktiviteter end de, der fremgår af direktivets bilag III.

Til stk. 4

Det foreslås, at miljøministeren får bemyndigelse til at udstede en bekendtgørelse, om de nærmere regler for offentliggørelsen af afgørelser om miljøskader eller overhængende fare herfor.

Ad 41 g

Klageberettigede, jf. havmiljølovens § 52i forhold til afgørelser om, hvorvidt der foreligger en miljøskade, jf. § 41 f, har ret til at anmode miljøministeren om at træffe afgørelse om, hvorvidt en forurening udgør miljøskade eller en overhængende fare herfor. Bestemmelsen implementerer direktivets artikel 12.1.

Når miljøministeren modtager en anmodning, som beskrevet i stk. 1, har ministeren pligt til at træffe afgørelse om, hvorvidt der er tale om en miljøskade eller overhængende fare for en miljøskade. Afgørelsen træffes efter § 41 g, og kan påklages af de klageberettigede.

Anmodning til miljøministeren om at træffe afgørelse om, hvorvidt en forurening eller en overhængende fare for forurening udgør en miljøskade skal, jf. stk. 2, være ledsaget af relevante oplysninger og data om forureningen eller faren herfor. Er anmodningen ikke ledsaget af relevante oplysninger og data har ministeren ikke pligt til at træffe afgørelse efter § 41 g.

Kravet om, at en anmodning om afgørelse efter § 41 g skal ledsages af oplysninger og data, skal sikre, at ministeren ikke skal behandle uforholdsmæssigt mange anmodninger, idet der er krav om, at anmodningen skal underbygges, jf. stk. 3. Selvom en anmodning ikke underbygges kan det efter miljømyndighedens skøn være relevant at føre tilsyn for at sikre, at der ikke sker eller er sket en miljøskade eller for at vurdere, om der er tale om en overhængende fare herfor. Afgørelse om, at anmodningen ikke er ledsaget af relevante oplysninger eller data kan påklages.

Til nr. 10,12 og 13

Der foreslås indført et objektivt ansvar for udgifter til beredskabs- og bekæmpelsesomkostninger som følge af en forurening eller fare herfor fra en rørledning og luftfartøj. Dette svarer til, hvad der gælder for skibe og platforme i dag. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til den gældende § 44. Som en konsekvens heraf bemyndiges miljøministeren til at kunne fastsætte nærmere regler om de i § 44, stk. 1 nævnte udgifter til beredskabs- eller bekæmpelsesomkostninger, som rørledningens eller luftfartøjets ejere skal afholde.

Til nr. 11

Omkostninger i forbindelse med miljøskader kan i henhold til den foreslåede § 41 g hentes hos den ansvarlige for driften. Det vil som udgangspunkt sige rederen, hvis der fx er tale om skibe. § 44 vil være subsidier i forhold til § 41 e. Det vil med andre ord sige, at kan rederen ikke identificeres, så vil man kunne gå efter ejeren i medfør af § 44, men så kun for beredskabs- eller bekæmpelsesomkostningerne.

Til nr. 14

§ 45 b og § 45 c er indsat af hensyn fordi mange direktiver indeholder myndighedsbestemmelser. Det er fundet hensigtsmæssigt at have mulighed for at kunne udstede nærmere regler for tilsynsmyndighedens udøvelse af tilsynsvirksomhed.

Ad § 45 b

Bestemmelsen svarer til miljøbeskyttelseslovens § 68.

Ad § 45 c

Bestemmelsen, der svarer til miljøbeskyttelseslovens § 73 foreslås indsat i havmiljøloven, for derved at sikre en optimal opfyldelse af straffesanktionsdirektivets myndighedsbestemmelser. Straffesanktionsdirektivet indeholder dels en implementering af MARPOL 73/78 konventionens regler, dels fastsættelse af en række myndighedsopgaver i forbindelse med undersøgelse af skibe i transit og skibe i havn. Myndighedsbestemmelserne kræver ikke implementering i lov, men det anses for hensigtsmæssigt, at miljøministeren får hjemmel til at kunne udstede administrative forskrifter for de relevante tilsynsmyndigheders udøvelse af tilsynsvirksomhed. Den anden del af direktivet, der vedrører MARPOL 73/78 konventionen er også allerede opfyldt i den gældende havmiljølov.

Til nr. 15

Afgørelser efter § 41 d og § 41 f skal kunne påklages til Miljøklagenævnet. Der henvises til de specielle bemærkninger til § 51.

Til nr. 16

Afgørelser truffet efter § 41 d eller 41 f kan påklages havmiljølovens almindelige regler, jf. § 52 med tilhørende bemærkninger.

Til nr. 17

Det foreslås, at det præciseres i lovens § 59 om straf, at påbegyndelse af og dumpning af optaget havbundsmateriale uden tilladelse kan straffes.

Til nr. 18

Overtrædelser af de nye påbudsbestemmelser foreslås strafbelagt i medfør af § 59. Således foreslås § 34 a, stk. 2 og 3 samt § 41 d strafbelagt efter havmiljølovens almindelige bestemmelser.

Til § 4

Til nr. 1

Forurenere-betaler princippet beskrives i en form, der passer til vandforsyningsloven, hvor den forventelige årsag til miljøskader ikke er udledning af miljøfremmede stoffer men derimod

vandindvindingens følger. Hermed bringes vandforsyningsloven også i harmoni med miljøbeskyttelsesloven og jordforureningsloven. Herefter er det offentliges indsats sekundær i forhold til krav om, at forureneren afværger de skader på miljøet, som vedkommende har forvoldt, og genopretter den hidtidige tilstand.

Til nr. 2

For at sikre en enkel og konsistent implementering henvises til definitionen i lov om miljøskade.

Til nr. 3

Ændringen af § 67, stk. 1, er en præcisering af, kommunalbestyrelsens eksisterende hjemmel til at anmode om alle de oplysninger, som har betydning for vandforsyningen også omfatter oplysninger til vurderingen af, hvorvidt der foreligger en miljøskade, eller overhængende fare for miljøskade som følge af vandindvinding, bortledning af grundvand eller anden sænkning af grundvandsstanden. Der gives desuden kommunalbestyrelsen hjemmel til at påbyde de undersøgelser, som er nødvendige for at klarlægge omfanget og virkningerne af en miljøskade eller en mulig miljøskade.

Stk. 2. Der skal i forbindelse med udstedelse af et påbud efter stk. 2 foretages en culpa vurdering af den ansvarlige for driften af andre erhvervsmæssige aktiviteterets adfærd. Af andre erhvervsmæssige aktiviteter kan nævnes skader for forsages af boringer.

Stk. 3. Aktiviteter, som ligger inden for tilladelsen ikke er ansvarspådragende, med den modifikation at ejeren eller den ansvarlige ikke må have handlet uforsvarligt eller haft en adfærd, hvorefter den ansvarlige er omfattet af strengere ansvar ifølge anden lovgivning.

Stk. 4. rummer den culpa-vurdering som skal foretages før kommunalbestyrelsen udsteder påbud om udlevering af oplysninger.

Til nr. 4

Ad § 67 a

Den ansvarlige skal betragtes som ejeren af et vandforsyningsanlæg eller den ansvarlige for driften af vandindvindingen eller for bortledning af grundvand eller anden sænkning af grundvandsstanden, bortledning af grundvand og/eller anden sænkning af grundvandsstanden som udføres i led i en offentlig eller erhvervsmæssig aktivitet, pålægges en underretningspligt til kommunalbestyrelsen. Ved offentlig eller erhvervsmæssig aktivitet skal forstås enhver aktivitet som udføres i forbindelse med en økonomisk aktivitet, en forretning eller en virksomhed, uanset om denne er privat eller offentlig eller udføres med eller uden økonomisk gevinst for øje. Underretningen skal ske ved indtrædelse af en miljøskade men også ved mistanke om en miljøskade. Der er tale om en underretningspligt ved alle væsentlige skader eller overhængende fare herfor og ikke kun ved driftsforstyrrelser.

Ad § 67 b

Der pålægges ejeren af et vandindvindingsanlæg eller den ansvarlige for driften af vandindvindingen en pligt til straks at bekæmpe en miljøskade. Forpligtelsen forligger allerede ved overhængende fare for en miljøskade. Der skal være årsagssammenhæng mellem vandindvindingen, bortledning af grundvand eller anden grundvands sænkning og miljøskaden eller fare herfor.

Bekæmpelsen består i iværksættelse af ethvert praktisk gennemførligt tiltag. Det er ikke nok alene at underrette kommunalbestyrelsen efter § 67 a om skaden, der skal foretages en aktiv handling til det formål at afværge eller begrænse miljøskaden eller den overhængende fare herfor.

Stk. 2. der gælder et culpaansvar for anvendelse af denne bestemmelse.

Stk. 3. Der gælder et culpaansvar med omvendt bevisbyrde, i forholdet til den overhængende fare, for kravet til at iværksætte afværgeforanstaltninger. Det er derfor den ansvarlige, som skal godtgøre at den overhængende fare for miljøskade ikke skyldes den ansvarliges adfærd.

Stk. 4.

§ 67 c

Kommunalbestyrelsen for hjemmel til at påbyde foranstaltninger, der har til hensigt at afværge en miljøskade eller begrænse eller forhindre yderligere miljøskade. Foranstaltningerne skal ske for den ansvarliges regning.

Stk. 3 og 4. Bestemmelsen kræver, at der foretages en culpa vurdering af den ansvarliges adfærd i forbindelse med udstedelse af påbud. Der sigtes i mod at handlinger som ligger inden for tilladelsen ikke medfører et ansvar.

§ 67 d

Kommunalbestyrelsen får kompetence og hjemmel til at afgøre om hvorvidt der foreligger en miljøskade. Afgørelsen træffes efter reglerne i lov om miljøskade. Ansvar for en miljøskade er culpa med omvendt bevisbyrde.

§ 67 e

Bestemmelsen er en implementering af miljøansvarets artikel??+

Til nr. 5

For at sikre en korrekt implementering af miljøansvarsdirektivet har det været nødvendigt at udvide med de i stk. 4 nævnte foreninger, som i § 67 e har krav på at anmode kommunalbestyrelsen om at træffe afgørelse om, hvorvidt der foreligger en miljøskade

Til § 5

Til nr. 1

Den gældende § 25, stk. 1, litra d, om salg af meget giftige og giftige stoffer og produkter uden rekvisition til laboratorier og institutioner, der er akkrediteret, jf. Erhvervsministeriets regler herom, foreslås ændret. Den gældende bestemmelse i § 25 henviser alene til dansk akkreditering.

Henvisning hertil indebærer i praksis et diskriminerende krav om akkreditering af DANAK, såfremt henvisningen ikke suppleres af en bestemmelse om gensidig ankerkendelse af laboratorier og prøvningsorganer akkrediteret af et tilsvarende udenlandsk akkrediteringsorgan. Det præciseres derfor i forslaget, at også laboratorier og institutioner, der er akkrediteret af et akkrediteringsorgan,

som er medunderskriver af EA's (European co-operation for Accreditation) multilaterale aftale om gensidig anerkendelse, kan købe gifte uden rekvisition.

Til nr. 2

Tilsyn med jordbrugets anvendelse af plantebeskyttelsesmidler (defineret i bilag 1.1 til loven) er hidtil blevet udført af 3 forskellige myndigheder: Kommunerne, Plantedirektoratet og Miljøstyrelsen.

Kommunerne fører tilsyn med vaskepladser samt sprøjtecertifikater.

Plantedirektoratet fører tilsyn med besiddelse af plantebeskyttelsesmidler, korrekt opbevaring og anvendelse af plantebeskyttelsesmidler samt besiddelse og korrekt udfyldning af sprøjtejournaler, jf. §§ 1 og 4 i bekendtgørelse nr. 492 af 7. juni 1994 om sprøjtejournaler og eftersyn af sprøjteudstyr i jordbruget.

Miljøstyrelsen fører tilsyn med biocider og plantebeskyttelsesmidler på alle andre steder end på jordbrug samt med ulovlig import af bekæmpelsesmidler.

EU-Kommissionen har kritiseret, at tre forskellige myndigheder fører kontrol med plantebeskyttelsesmidler hos jordbrugere, uden at myndighederne koordinerer indsatsen tilstrækkelig. På baggrund heraf er det blevet besluttet at ændre kontrollen, således at kun én myndighed kontrollerer området.

Der er hjemmel til at overføre tilsynsopgaver i loven til statslige myndigheder, jf. § 45, stk. 1, men der er ikke hjemmel til at fratage kommunalbestyrelsen de opgaver, som er tillagt dem i medfør af § 46, stk. 1.

Forslaget ophæver derfor den gældende tilsynsbestemmelse i § 46, stk. 1. Bestemmelsen giver kommunerne kompetencen til at føre tilsyn med overholdelsen af regler fastsat i medfør af lovens §§ 38a-c. Hjemlen i § 38a til at fastsætte regler om sprøjtefrie zoner er ikke udnyttet. Hjemlen i § 38b er anvendt til at fastsætte regler i bekendtgørelse om undervisning for erhvervsmæssige brugere af bekæmpelsesmidler mv. Hjemlen i § 38c er ved kongelig resolution af 28. august 1992 overført til Landbrugsministeriet, nu Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri.

Den tilsynskompetence, der hidtil har ligget hos kommunerne, påtænkes delvist overført til Plantedirektoratet og i øvrigt til Miljøstyrelsen, jf. nedenfor, i medfør af lovens § 45, stk. 1, hvorefter ministeren kan henlægge sine opgaver efter loven til andre statslige myndigheder.

Det påtænkes, at Plantedirektoratet i en kommende bekendtgørelse udstedt i medfør af miljøbeskyttelsesloven tillægges tilsyn med besiddelse af lovligt sprøjtebevis og -certifikat samt vask og påfyldning m. v. af sprøjter til udbringning af plantebeskyttelsesmidler, således at der opnås en énstrengt kontrol vedrørende besiddelse, anvendelse og opbevaring af plantebeskyttelsesmidler hos jordbrugere, der er forpligtet til at føre sprøjtejournal, og at denne kontrol foretages af Plantedirektoratet.

Den påtænkte overførsel af kontrolopgaver til Plantedirektoratet indebærer derfor ikke, at Miljøstyrelsen fremover ikke skal føre tilsyn med plantebeskyttelsesmidler. Miljøstyrelsen vil

fortsat føre tilsyn med plantebeskyttelsesmidler, hvor Plantedirektoratet ikke fører tilsyn, det vil sige hos producenter, importører, maskinstationer, grovvareselskaber, haveselskaber, forretninger, skovbrug og lignende. Ændringen medfører, at Miljøstyrelsen fremover som noget nyt også skal føre kontrol med sprøjtecertifikater andre steder end hos jordbrugere.

Til nr. 3

Forslaget til ændring er en konsekvensrettelse som følge af ophævelsen af § 46, stk. 1, om den kommunale tilsynspligt, jf. bemærkningerne ovenfor til nr. 2.

Til nr. 4

Det foreslås, at der indføres en mulighed for tilsynsmyndigheden til at beslaglægge partier af stoffer, varer og produkter eller tage disse i bevaring, når disse varer mv. ikke opfylder kemikalielovgivningens krav til stoffer, varer og produkter. Beslaglæggelse skal ske under hensyntagen til reglerne i retsplejelovens kapitel 74.

Bestemmelsen er parallel til bestemmelsen i miljøbeskyttelseslovens § 111 a, stk. 1, der blev indsat ved § 6 i lov nr. 325 af 18. maj 2005 om ændring af visse skatte- og afgiftslove, arbejdsmarkedsfondsloven, opkrævningsloven og miljøbeskyttelsesloven (Indsats mod skatte- og afgiftsunddragelse).

Bestemmelsen er indsat for at opfylde EU-forpligtelser i vaskemiddelforordningen, Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 648/2004 af 31. marts 2004 om vaske- og rengøringsmidler. Forordningens art. 18 om sanktioner fastslår en forpligtigelse for kontrolmyndigheden til at kunne tilbageholde vaske- og rengøringsmidler, der ikke opfylder kravene i forordningen.

De gældende bestemmelser i lovens § 48, stk. 2, giver mulighed for nedlæggelse af salgsforbud og påbud om at destruere ulovlige produkter på forsvarlig vis, men indeholder ikke en hjemmel til, at kontrolmyndigheden kan tage de ulovlige midler i deres varetægt.

Bestemmelsen tænkes ud fra en proportionalitetsbetragtning kun anvendt i sjældne tilfælde. I langt de fleste tilfælde vil et salgsforbud, eventuelt kombineret med et påbud om destruktion, være tilstrækkeligt til at hindre, at de ulovlige produkter kommer på markedet.

Til nr. 5

Forslaget til ændring er en konsekvensrettelse som følge af indsættelsen af et nyt stykke i § 48, jf. bemærkningerne ovenfor til nr. 4.

Til § 6

(Lov om miljø og genteknologi)

Til nr. 1

Til 25 a

Forslaget implementerer sammen med § 25 b, § 25 c og § 25 e miljøansvarsdirektivets artikel 5 om operatørens pligt til at forebygge og underrette tilsynsmyndigheden om overhængende fare for aktiviteter inden for genteknologilovens område samt artikel 6, stk. 1, om øjeblikkelig underretning af tilsynsmyndigheden i tilfælde af, at der er opstået en sådan skade.

I hovedsagen gives tilladelse til tre former for anvendelse af genmodificerede organismer (udover forskning i laboratorier) efter lov om miljø og genteknologi. I forbindelse med afgørelser om godkendelser meddeler godkendelsesmyndigheden, hvilke vilkår godkendelsen er givet på. Det er så den virksomhed eller person, som har fået meddelt afgørelsen, der er ansvarlig for overholdelsen af vilkårene, og myndighederne fører tilsyn med, om disse vilkår overholdes.

For produktion, hvor der anvendes genetisk modificerede organismer, vil der i almindelighed være tale om relativt store virksomheder, der anvender genmodificerede mikroorganismer til produktion af medicinske produkter eller enzymer.

Ved udsætning i ethvert andet øjemed end markedsføring (forsøgsudsætninger) kan der både være tale om små biotech-virksomheder eller større virksomheder – fx inden for produktion af frø.

I forbindelse med egentlig markedsføring af genetisk modificerede organismer eller produkter hvori disse indgår, meddeles afgørelse på EU-niveau. Der er ikke nogle danske firmaer endnu, der har fået sådanne markedsføringsgodkendelser. .

Produktion, transport anvendelse mv. af genetisk modificerede organismer (GMO), jf. stk. 1, er en aktivitet, som er nævnt i miljøansvarsdirektivets bilag III, pkt. 10 og 11. Det indebærer som udgangspunkt, at ansvar for miljøskader (på både beskyttede arter/internationale naturbeskyttelsesområder, vand og jord) forårsaget af denne aktivitet er et objektivt ansvar, jf. direktivets artikel 3, stk. 1, litra a. Der foreslås en deling af ansvaret, således at alene producenten og importøren gøres ansvarlig for miljøskader, der skyldes fejl ved produktet eller produktets særlige egenskaber, jf. forslag til ny § 25 e.

Ansvaret for miljøskade for andre end producenten efter genteknologiloven, foreslås som et skyldbetinget ansvar med omvendt bevisbyrde (culpaansvar med omvendt bevisbyrde), dvs. at det påhviler operatøren at påvisegodtgøre, at der ikke er begået fejl eller forsømmelse. Dette ansvar omfatter såvel den, der transporterer GMO'er, som den landmand, der anvender dem. Det foreslås, at der ikke ifaldes "brugeransvar", hvis operatøren kan påvisegodtgøre, at skaden er forvoldt af tredjemand, og at den er sket til trods for, at der var truffet passende sikkerhedsforanstaltninger. Der ifaldes heller ikke "brugeransvar", hvis operatøren kan påvisegodtgøre, at skaden skyldes en aktivitet, som var udtrykkelig tilladt, eller en aktivitet, som man ikke anså ville forvolde en miljøskade – i begge tilfælde forudsat, at operatøren kan påvisegodtgøre, at der ikke foreligger fejl eller forsømmelse.

Bestemmelsen i § 25 a, stk. 1, fastlægger operatørens pligt til at træffe nødvendige forebyggende foranstaltninger, når der er *overhængende fare* for, at en miljøskade vil indtræde. Bestemmelsen fastlægger ikke en almindelig forebyggelsespligt. Almindelige ikke-lovbestemte og i øvrigt gældende forsigtigheds- og forebyggelsesprincipper gælder dog fortsat. Men miljøskadelovens bestemmelser med beføjelser for myndighederne til at påbyde afhjælpende foranstaltninger, herunder operatørens særlige forpligtelser til at udføre supplerende og kompenserende

foranstaltninger mv., aktiveres først i tilfælde af overhængende fare for en miljøskade. Pligten for operatøren består, uanset om tilsynsmyndigheden (endnu) ikke har givet påbud om udførelse af forebyggende foranstaltninger

Specielt for så vidt angår miljøskade på beskyttede arter og internationale naturbeskyttelsesområder henvises til bemærkningerne til § 7, nr. 2 (§ 77 a).

Til § 25 b

Efter § 25 b kan miljøministeren (Skov- og Naturstyrelsen) meddele operatøren påbud om at give de oplysninger, som er nødvendige for bedømmelsen af, om der foreligger en miljøskade eller overhængende fare herfor. Påbuddet kan påklages til Miljøklagenævnet, jf. forslaget nr. 3.

Til § 2525 c

Hvis Skov- og Naturstyrelsen skønner, at den indtrufne skade er af en karakter, så den opfylder betingelserne for at kunne betegnes som en miljøskade, og der er den fornødne årsagssammenhæng mellem skaden og den udførte aktivitet, jf. miljøansvarsdirektivets artikel 4, stk. 5, træffer styrelsen afgørelse herom, og sagen overgives til videre behandling til miljøcentret efter reglerne i miljøskadeloven. Afgørelsen kan påklages af de klageberettigede til Miljøklagenævnet, jf. forslag nr. 3 (ændring af § 30).

Skov- og Naturstyrelsens afgørelse kan også gå ud på, at der ikke foreligger en skade, der opfylder kriterierne i miljøskadelovens § 5 for at kunne karakteriseres som en miljøskade. Også en sådan afgørelse kan påklages til Miljøklagenævnet på samme måde som en ”positiv” afgørelse.

For at sikre, at den brede kreds af klageberettigede, jf. forslaget i nr. 3, bliver underrettet om Skov- og Naturstyrelsens afgørelse, foreslås det, at afgørelserne skal offentliggøres.

Til § 25 d

§ 25 d implementerer miljøansvarsdirektivets artikel 12, som fastlægger, at myndighederne har pligt til at træffe passende foranstaltninger, når visse fysiske personer, organisationer mv. henvender sig med relevante oplysninger og data om en evt. miljøskade eller fare herfor. Forslaget skal sammenholdes med forslaget i nr. 3, der fastlægger kredsen af klageberettigede i sager om miljøskader, jf. bemærkningerne hertil.

Med bestemmelse om, at en anmodning skal være ledsaget af relevante oplysninger og data mv. undgås, at tilsynsmyndigheden skal iværksætte en sagsbehandling efter disse regler på grund af en hvilken som helst udokumenteret eller ikke sandsynliggjort henvendelse.

Til § 25 e

Som nævnt foran under bemærkningerne til § 25 a foreslås der en deling af ansvaret, således at alene producenten og importøren gøres ansvarlig for miljøskader, der skyldes fejl ved produktet eller produktets særlige egenskaber, mens der for brugeren foreslås culpaansvar med omvendt bevisbyrde. Det foreslås, at der ikke ifaldes ansvar, hvis producenten/importøren kan påvisegodtgøre, at skaden er forvoldt af tredjemand, og at den er sket til trods for, at der var truffet passende sikkerhedsforanstaltninger.

Til § 25 f

Forslaget fastlægger i overensstemmelse med miljøansvarsdirektivets artikel 17 en absolut forældelsesfrist for miljøskader på 30 år regnet fra den emission eller hændelse, som gav anledning til miljøskaden.

Til nr. 2

Forslaget er en konsekvens af forslag nr. 3.

Til nr. 3

Forslaget fastlægger i overensstemmelse med miljøansvarsdirektivets artikel 13 sammenholdt med artikel 12 kredsen af klageberettigede i sager om miljøskader. De foreninger og organisationer, der foreslås som klageberettigede, svarer til dem, der i 2000 i forbindelse med implementeringen af Århus-konventionen (Konvention om adgang til oplysninger, offentlig deltagelse i beslutningsprocesser samt adgang til klage og domstolsprøvelse på miljøområdet af 25. juni 1998) fik klageret i en række love på naturområdet.

Til nr. 4

Bestemmelsen fastsætter, at klage har opsættende virkning, medmindre Miljøklagenævnet beslutter andet.

Til nr. 5

Forslaget fastsætter i overensstemmelse med miljøansvarsdirektivets artikel 13, at afgørelser efter §§ 25 c-b og 25 ed kan påklages til Miljøklagenævnet.

Til nr. 6

Med forslaget gøres det strafbart at undlade at give underretning eller træffe foranstaltninger som krævet i § 25 ba og § 25 fe.

Til § 7

(Lov om naturbeskyttelse)

Til nr. 1

Forslaget er en konsekvens af forslagene i nr. 2 (§§ 77 a-77 c). Henvielsen til reglerne om ansvar for miljøskade indebærer, at ejer/bruger ikke i den periode, hvor en miljøskadesag behandles, kan blive mødt med påbud om genopretning efter reglerne i naturbeskyttelsesloven.

Til nr. 2

Til § 77 a

Forslaget implementerer sammen med § 77 b og § 77 c miljøansvarsdirektivets artikel 5 om operatørens pligt til at forebygge og underrette tilsynsmyndigheden om overhængende fare for miljøskade på beskyttede arter og internationale naturbeskyttelsesområder forårsaget af erhvervsmæssige aktiviteter inden for naturbeskyttelseslovens område samt artikel 6, stk. 1, om øjeblikkelig underretning af tilsynsmyndigheden i tilfælde af, at der er opstået en sådan skade.

Efter naturbeskyttelseslovens § 74, stk. 1, påhviler det ejeren eller brugeren af en ejendom at berigtige et ulovligt forhold på arealet. Dette gælder også i de situationer, hvor det ulovlige forhold

er forårsaget af andre end ejer/bruger af ejendommen. I den forstand kan man tale om et objektivi grund ejeransvar for berigtigelse af ulovlige forhold efter naturbeskyttelsesloven.

Forslaget flytter ansvaret for at berigtige et ulovligt forhold, der skyldes fejl eller forsømmelse, fra grundejer/bruger til den operatør, der er ansvarlig for en miljøskade eller overhængende fare herfor. Forslaget har kun selvstændig mening, når den ansvarlige (operatøren) er en anden end ejendommens ejer eller bruger. Som eksempler på, at en ansvarlig operatør kan være andre end grundejeren eller brugeren af ejendommen, kan nævnes en maskinstation, der på entreprenørbasis udfører arbejde på en landbrugsejendom, eller en tækkemand, der skærer rør på en ejendom, han ikke ejer eller forpagter.

Ansvaret efter naturbeskyttelsesloven for skade på beskyttede arter og internationale naturbeskyttelsesområder er et almindeligt culpaansvar. Det påhviler tilsynsmyndigheden, dvs. enten kommunalbestyrelsen eller miljøministeren (miljøcentret) at påvisegodtgøre, at miljøskaden er sket som følge af fejl eller forsømmelse fra operatørens side.

Hvis en skade på en beskyttet art eller et internationalt naturbeskyttelsesområde er forårsaget f. eks. af en forurening, skal sagen behandles efter reglerne i den specielle lov, der regulerer det pågældende forhold i relation til miljøskade.

Ad ansvarlig for erhvervsmæssige aktiviteter

Ifølge miljøansvarsdirektivet påhviler pligten til at forebygge og afhjælpe miljøskader ”operatøren”, hvorved forstås en fysisk eller juridisk, privatretlig eller offentligretlig person, der driver eller kontrollerer den erhvervsmæssige aktivitet, dvs. driftsherren.

Bestemmelsen i § 77 a, stk. 1, fastlægger operatørens pligt til at træffe nødvendige forebyggende foranstaltninger, når der er *overhængende fare* for, at en miljøskade vil indtræde. Bestemmelsen fastlægger ikke en almindelig forebyggelsespligt. Almindelige ikke-lovbestemte og i øvrigt gældende forsigtigheds- og forebyggelsesprincipper gælder dog fortsat. Men miljøskadelovens bestemmelser med beføjelser for myndighederne til at påbyde afhjælpende foranstaltninger, herunder operatørens særlige forpligtelser til at udføre supplerende og kompenserende foranstaltninger mv., aktiveres først i tilfælde af overhængende fare for en miljøskade. Pligten for operatøren består, uanset om tilsynsmyndigheden (endnu) ikke har givet påbud om udførelse af forebyggende foranstaltninger.

Efter § 77 a, stk. 2, har operatøren pligt til så hurtigt som muligt at underrette tilsynsmyndigheden, dvs. enten kommunen eller miljøministeren (miljøcentret), jf. naturbeskyttelseslovens § 73, stk. 1 og 2, om situationen, hvis det skønnes at være nødvendigt. Det er operatøren, der skønner, om der er behov for at underrette myndigheden i den situation, hvor en miljøskade endnu ikke er indtrådt. Operatøren skal dog under alle omstændigheder underrette myndigheden, når det konstateres, at den overhængende fare ikke kan afværges på trods af de foranstaltninger, operatøren har truffet.

Ad miljøskade på beskyttede arter eller internationale naturbeskyttelsesområder

Ifølge miljøansvarsdirektivets artikel 2 stk. 1, litra a, skal der være tale om en skade, der medfører en *betydelig* negativ påvirkning af indsatsen for at opnå eller opretholde en gunstig bevaringsstatus for sådanne arter eller områder.

Vurderingen af, om en skade, som har medført en negativ påvirkning af indsatsen for at opnå eller opretholde en gunstig bevaringsstatus for beskyttede arter og internationale naturbeskyttelsesområder, er betydelig, må i hvert enkelt tilfælde foretages på grundlag af en konkret vurdering.

I det omfang, skaden er kvalitativt eller kvantitativt målbar i forhold til bevaringsstatus på det tidspunkt, hvor skaden indtræffer, skal den konkrete vurdering af, om den negative påvirkning må betragtes som betydelig, foretages på grundlag heraf. En række af de forhold, der indgår i denne vurdering, er nævnt nedenfor.

Som eksempler på skade, der kan medføre en betydelig negativ påvirkning af indsatsen for at opnå eller opretholde en gunstig bevaringsstatus for en *beskyttet art*, kan nævnes

- en aktivitet, der ødelægger levestedet og/eller fødegrundlaget for arten og dermed truer artens overlevelse det pågældende sted
- en aktivitet, der medfører så betydelige forstyrrelser, at en art bortskræmmes, eller der sker en fragmentering af artens levested, såsom byggeri af veje, huse, tekniske anlæg, spærringer i vandløb
- udledning af miljøfremmede stoffer.

Som eksempler på skade, der kan medføre en betydelig negativ påvirkning af indsatsen for at opnå eller opretholde en gunstig bevaringsstatus for et *internationalt naturbeskyttelsesområde*, kan nævnes

- dræning, oversvømmelse
- fjernelse af stenrev
- fældning af skov
- opdyrkning af vedvarende græs.

Vurderingen af, om der foreligger en negativ påvirkning af indsatsen, skal ske i forhold til bevaringsstatus på det tidspunkt, skaden indtræffer. Der skal tages hensyn til artens/naturbeskyttelsesområdets rekreative værdi og evne til naturlig regeneration. Betydelige negative ændringer skal være målbare. Der kan fx være tale om

- ændring i udbredelse og antal af individer og arter
- ændring i udbredelse og diversitet af økosystemer
- ændring i genetisk variation.

En skade på beskyttede arter og/eller internationale naturbeskyttelsesområder og de eventuelle påvirkninger heraf på indsatsen for at opnå eller opretholde en gunstig bevaringsstatus for den pågældende art og/eller naturbeskyttelsesområde, vil på kort sigt i mange tilfælde ikke være umiddelbart målbar, hverken kvalitativt eller kvantitativt. Påvirkningen vil under visse omstændigheder kun kunne måles over en længere periode med inddragelse af en række andre forhold som f.eks. naturlig regeneration.

Ad beskyttede arter og internationale naturbeskyttelsesområder

I miljøansvarsdirektivets artikel 2, stk. 3, defineres de beskyttede arter og naturtyper, som er omfattet af direktivet. Det drejer sig om:

- 1) arter, der er nævnt i fuglebeskyttelsesdirektivets (direktiv 79/409/EØF) artikel 4, stk. 2, eller opført i direktivets bilag I
- 2) arter, der er opført i habitatdirektivets (direktiv 92/43/EØF) bilag II og IV

- 3) levesteder for arter, der er nævnt i fuglebeskyttelsesdirektivets artikel 4, stk. 2, eller opført i direktivets bilag I eller i habitatdirektivets bilag II
- 4) naturtyper, der er opført i habitatdirektivets bilag I, samt
- 5) yngle- og rastepladser for de arter, der er opført i habitatdirektivets bilag IV.

Samtlige *fuglearter*, der er vildtlevende inden for EU, er beskyttet efter fuglebeskyttelsesdirektivet. De fuglearter, der er omfattet af miljøansvarsdirektivet og dermed af lovforslaget, er dog begrænset til arter, som kræver særlige beskyttelsesforanstaltninger med hensyn til deres levesteder, og som er opført på fuglebeskyttelsesdirektivets bilag I. Der er i alt ca. 75 fuglearter på bilag I, og de forekommer ikke alle vildtlevende i Danmark. Som danske bilag I-arter kan eksempelvis nævnes sort stork og vandrefalk.

De arter, der er beskyttet efter habitatdirektivet, og som er omfattet af miljøansvarsdirektivet og dermed af lovforslaget, er *dyrearter og plantearter* af fællesskabsbetydning, hvis bevaring kræver udpegning af særlige bevaringsområder (bilag II-arter), eller kræver streng beskyttelse (bilag IV-arter). Som eksempel på bilag II-arter, der forekommer i Danmark, kan nævnes spættet sæl og hasselmus og på bilag IV-arter spidssnudet frø og snæbel.

For beskyttede dyre- og plantearter gælder det, at de er beskyttet, uanset om de befinder sig i det område (Natura 2000-område), som de udgør udpegningsgrundlaget for, eller uden for disse områder.

De *internationale naturbeskyttelsesområder*, der er omfattet af direktivet og dermed af lovforslaget, er områder, der af miljøministeren er udpeget som internationale naturbeskyttelsesområder, jf. bekendtgørelsen om afgrænsning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter. I lovforslaget anvendes i stedet for beskyttede naturtyper benævnelsen internationale naturbeskyttelsesområder i overensstemmelse med terminologien i naturbeskyttelseslovens kapitel 2 a og miljømålslovens kapitel 13 og 14.

I det omfang, det har betydning for artsbeskyttelsen, er tillige følgende naturtyper omfattet af miljøansvarsdirektivet og dermed af lovforslaget:

1. levesteder for de fuglearter, som efter fuglebeskyttelsesdirektivet kræver særlige beskyttelsesforanstaltninger med hensyn til levesteder, herunder ynglepladser, fjerskiftepladser og rastepladser, og
2. ynglepladser og rastepladser for de arter, som efter habitatdirektivet kræver streng beskyttelse.

Til § 77 b

Efter § 77 b kan tilsynsmyndigheden, jf. naturbeskyttelseslovens § 73, stk. 1 og 2, meddele operatøren påbud om at give de oplysninger, som er nødvendige for bedømmelsen af, om der foreligger en miljøskade eller overhængende fare herfor. Påbuddet kan påklages til Naturklagenævnet, jf. nr. 4 (forslag til ændring af § 86, stk. 2).

Til § 77 c

Hvis tilsynsmyndigheden skønner, at den indtrufne skade er af en karakter, så den opfylder betingelserne for at kunne betegnes som en miljøskade, og der er den fornødne årsagssammenhæng mellem skaden og den udførte aktivitet, jf. miljøansvarsdirektivets artikel 4, stk. 5, træffer myndigheden afgørelse herom. Hvis kommunalbestyrelsen er tilsynsmyndighed, overgives sagen til videre behandling til miljøministeren (miljøcentret) efter reglerne i miljøskadeloven.

Afgørelsen kan påklages til Naturklagenævnet, jf. forslaget nr. 4 (forslag til ændring af § 86, stk. 3). I de tilfælde, hvor kommunalbestyrelsen er tilsynsmyndighed kan miljøministeren (miljøcentret) – i lighed med andre klageberettigede – klage over afgørelsen til Naturklagenævnet.

Tilsynsmyndighedens afgørelse kan også gå ud på, at der ikke foreligger en skade, der opfylder kriterierne i miljøskadelovens § 5 for at kunne karakteriseres som en miljøskade. Også en sådan afgørelse kan påklages til Naturklagenævnet på samme måde som en ”positiv” afgørelse.

For at sikre, at den brede kreds af klageberettigede, jf. forslaget nr. 4, bliver underrettet om tilsynsmyndighedens afgørelse, foreslås det, at afgørelserne skal offentliggøres.

Til § 77 d

§ 77 d implementerer miljøansvarsdirektivets artikel 12, som fastlægger, at myndighederne har pligt til at træffe passende foranstaltninger, når visse fysiske personer, organisationer mv. henvender sig med relevante oplysninger og data om en evt. miljøskade eller fare herfor. Forslaget skal sammenholdes med forslaget i nr. 4, der fastlægger kredsen af klageberettigede i sager om miljøskader, jf. bemærkningerne hertil.

Med bestemmelsen om, at en anmodning skal være ledsaget af relevante oplysninger og data mv. undgås, at tilsynsmyndigheden skal iværksætte en sagsbehandling efter disse regler på grund af en hvilken som helst udokumenteret eller ikke sandsynliggjort henvendelse.

Til § 77 e

§ 77 e fastsætter, at hvis operatøren enten ikke kan findes eller ikke er betalingsdygtig, træder lovens almindelige hovedregel om grundejeransvaret, jf. bemærkningerne til § 77 a, i kraft, dvs. uden pligt til genopretning efter de særlige regler i miljøskadeloven, og kun hvis der foreligger et ulovligt forhold. Aktiviteter, som har forvoldt en miljøskade, vil dog ofte også have forvoldt en ulovlig tilstand. Bestemmelsen har kun selvstændig betydning i tilfælde af, at der ikke er sammenfald mellem operatør og ejer/bruger.

Til § 77 f

Forslaget fastlægger i overensstemmelse med miljøansvarsdirektivets artikel 17 en absolut forældelsesfrist for miljøskader på 30 år regnet fra den emission eller hændelse, som gav anledning til miljøskaden.

Til nr. 3

Forslaget er en konsekvens af nr. 4 (ændring af § 86 om fastlæggelse af kredsen af klageberettigede i miljøskadesager).

Til nr. 4

Forslaget fastlægger kredsen af klageberettigede i sager om miljøskade i overensstemmelse med miljøansvarsdirektivets artikel 13 sammenholdt med artikel 12. Kredsen er ikke den samme som i andre sager efter naturbeskyttelsesloven. Den væsentligste forskel er, at enhver, som har en væsentlig, individuel interesse i sagen, foreslås som klageberettiget.

De foreninger og organisationer, der foreslås som klageberettigede, svarer til dem, der i 2000 i forbindelse med implementeringen af Århus-konventionen (Konvention om adgang til oplysninger, offentlig deltagelse i beslutningsprocesser samt adgang til klage og domstolsprøvelse på miljøområdet af 25. juni 1998) fik klageret i en række love på naturområdet.

Desuden foreslås miljøministeren som klageberettiget over kommunalbestyrelsens afgørelser. Begrundelsen herfor er, at miljøministeren (miljøcentrene) skal forestå den videre behandling af sagen efter lov om undersøgelse, forebyggelse og afhjælpning af miljøskade, når 1. instansen har truffet beslutning om, at der foreligger en miljøskade eller overhængende fare herfor. Miljøcentret bør derfor have mulighed for at få efterprøvet en muligvis tvivlsom afgørelse, før centret iværksætter sagsbehandling.

Til nr. 5

Forslaget er en konsekvens af forslag nr. 4.

Til nr. 6 og 7

Med forslagene gøres det strafbart at undlade at efterkomme påbud efter § 77 b eller undlade at give underretning eller træffe foranstaltninger som krævet efter § 77 a.

Til § 8

(Lov om skove)

Til nr. 1

Forslaget er en konsekvens af forslagene i nr. 2 (§§ 58 a-58 c). Henvisningen til reglerne om ansvar for miljøskade indebærer, at ejer/bruger ikke i den periode, hvor en miljøskadesag behandles, kan blive mødt med påbud om genopretning efter reglerne i skovloven.

Til nr. 2

Til § 58 a

Forslaget implementerer sammen med § 58 b og § 58 c miljøansvarsdirektivets artikel 5 om operatørens pligt til at forebygge og underrette miljøministeren (Skov- og Naturstyrelsen) om overhængende fare for miljøskade på beskyttede arter og internationale naturbeskyttelsesområder forårsaget af erhvervsmæssige aktiviteter inden for skovlovens område samt artikel 6, stk. 1, om øjeblikkelig underretning af Skov- og Naturstyrelsen i tilfælde af, at der er opstået en sådan skade.

Efter skovlovens § 55 påhviler det ejeren af et fredskovspligtigt areal at berigtige et ulovligt forhold på arealet. Består forholdet i ulovlig brug af arealet påhviler pligten tillige brugeren. Dette gælder også i de situationer, hvor det ulovlige forhold er forårsaget af andre end ejer/bruger af ejendommen. I den forstand kan man tale om et objektivi grund ejer ansvar for berigtigelse af ulovlige forhold efter skovloven.

Forslaget flytter ansvaret for at berigtige et ulovligt forhold, der skyldes fejl eller forsømmelse, fra grundejer/bruger til den operatør, der er ansvarlig for en miljøskade eller overhængende fare herfor. Forslaget har kun selvstændig mening, når den ansvarlige (operatøren) er en anden end ejendommens ejer eller bruger. Som eksempler på, at en ansvarlig operatør kan være andre end grundejeren eller brugeren af ejendommen, kan nævnes, at mange skove drives i dag ikke af ejeren

selv eller en forpagter, men af skovbrugskonsulenter. I disse tilfælde vil den ansvarlige (operatøren) efter miljøansvarsreglerne være den pågældende skovbrugskonsulent eller det firma, han arbejder for.

Ansvaret efter skovloven for skade på beskyttede arter og internationale naturbeskyttelsesområder er et almindeligt culpaansvar. Det påhviler Skov- og Naturstyrelsen at påvisegodtgøre, at miljøskaden er sket som følge af fejl eller forsømmelse fra operatørens side.

Hvis en skade på en beskyttet art eller et internationalt naturbeskyttelsesområde er forårsaget f. eks. af en forurening, skal sagen behandles efter reglerne i den specielle lov, der regulerer det pågældende forhold i relation til miljøskade.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne ovenfor til § 7, nr. 2 (§ 77 a).

Til § 58 b

Efter § 58 b kan miljøministeren (Skov- og Naturstyrelsen) meddele operatøren påbud om at give de oplysninger, som er nødvendige for bedømmelsen af, om der foreligger en miljøskade eller overhængende fare herfor. Påbuddet kan påklages til Naturklagenævnet, jf. nr. 3 og 4 (forslag til ændring af § 60 og § 62).

Til § 58 c

Hvis Skov- og Naturstyrelsen skønner, at den indtrufne skade er af en karakter, så den opfylder betingelserne for at kunne betegnes som en miljøskade, og der er den fornødne årsagssammenhæng mellem skaden og den udførte aktivitet, jf. miljøansvarsdirektivets artikel 4, stk. 5, træffer styrelsen afgørelse herom, og sagen overgives til videre behandling til miljøcentret efter reglerne i miljøskadeloven. Afgørelsen kan påklages af de klageberettigede til Naturklagenævnet, jf. forslagens nr. 4 (forslag til ændring af § 62, stk. 2).

Skov- og Naturstyrelsens afgørelse kan også gå ud på, at der ikke foreligger en skade, der opfylder kriterierne i miljøskadelovens § 5 for at kunne karakteriseres som en miljøskade. Også en sådan afgørelse kan påklages til Naturklagenævnet på samme måde som en ”positiv” afgørelse.

For at sikre, at den brede kreds af klageberettigede, jf. forslagens nr. 4, bliver underrettet om Skov- og Naturstyrelsens afgørelse, foreslås det, at afgørelserne skal offentliggøres.

Til § 58 d

§ 58 d implementerer miljøansvarsdirektivets artikel 12, som fastlægger, at myndighederne har pligt til at træffe passende foranstaltninger, når visse fysiske personer, organisationer mv. henvender sig med relevante oplysninger og data om en evt. miljøskade eller fare herfor. Forslaget skal sammenholdes med forslaget i nr. 4, der fastlægger kredsen af klageberettigede i sager om miljøskader, jf. bemærkningerne hertil.

Med bestemmelsen om, at en anmodning skal være ledsaget af relevante oplysninger og data mv. undgås, at tilsynsmyndigheden skal iværksætte en sagsbehandling efter disse regler på grund af en hvilken som udokumenteret eller ikke sandsynliggjort helst henvendelse.

Til § 58 e

§ 58 e fastsætter, at hvis operatøren enten ikke kan findes eller ikke er betalingsdygtig, træder lovens almindelige hovedregel om grundejeransvaret, jf. bemærkningerne til § 58 a, i kraft, dvs. uden pligt til genopretning efter de særlige regler i miljøskadeloven, og kun hvis der foreligger et ulovligt forhold. Aktiviteter, som har forvoldt en miljøskade, vil dog ofte også have forvoldt en ulovlig tilstand. Bestemmelsen har kun selvstændig betydning i tilfælde af, at der ikke er sammenfald mellem operatør og ejer/bruger.

Til § 58 f

Forslaget fastlægger i overensstemmelse med miljøansvarsdirektivets artikel 17 en absolut forældelsesfrist for miljøskader på 30 år regnet fra den emission eller hændelse, som gav anledning til miljøskaden.

Til nr. 3

Forslaget indebærer, at påbud efter § 58 b og afgørelser efter §§ 58 c-58 d kan påklages til Naturklagenævnet i overensstemmelse med miljøansvarsdirektivets artikel 13.

Til nr. 4

Forslaget fastlægger tillige med bestemmelsen i § 62, stk. 1, kredsen af klageberettigede i sager om miljøskade i overensstemmelse med miljøansvarsdirektivets artikel 13 sammenholdt med artikel 12. De foreninger og organisationer, der foreslås som klageberettigede, svarer til dem, der i 2000 i forbindelse med implementeringen af Århus-konventionen (Konvention om adgang til oplysninger, offentlig deltagelse i beslutningsprocesser samt adgang til klage og domstolsprøvelse på miljøområdet af 25. juni 1998) fik klageret i en række love på naturområdet.

Til nr. 5-6

Med forslagene gøres det strafbart at undlade at give underretning eller træffe foranstaltninger efter § 58 a.

Til § 9

(Lov om jagt og vildtforvaltning)

Til nr. 1

Forslaget er en konsekvens af forslagene i nr. 2 (§§ 53 a-53 c). Henvisningen til reglerne om ansvar for miljøskade indebærer, at ejer/bruger ikke i den periode, hvor en miljøskadesag behandles, kan blive mødt med påbud om genopretning efter reglerne i jagt- og vildtforvaltningsloven.

Til nr. 2

Til § 53 a

Forslaget implementerer sammen med § 53 b og § 53 c miljøansvarsdirektivets artikel 5 om operatørens pligt til at forebygge og underrette miljøministeren (Skov- og Naturstyrelsen) om overhængende fare for miljøskade på beskyttede arter og internationale naturbeskyttelsesområder forårsaget af erhvervsmæssige aktiviteter inden for jagt- og vildtforvaltningslovens område samt artikel 6, stk. 1, om øjeblikkelig underretning Skov- og Naturstyrelsen af i tilfælde af, at der er opstået en sådan skade.

Efter § 48, stk. 1, i jagt- og vildtforvaltningsloven påhviler det den til enhver tid værende ejer eller bruger at berigtige et ulovligt forhold. Dette gælder også i de situationer, hvor det ulovlige forhold er forårsaget af andre end ejer/bruger af ejendommen. I den forstand kan man tale om et objektivt grundejeransvar for berigtigelse af ulovlige forhold efter jagt og vildtforvaltningsloven.

Forslaget flytter ansvaret for at berigtige et ulovligt forhold, der skyldes fejl eller forsømmelse, fra grundejer/bruger til den operatør, der er ansvarlig for en miljøskade eller overhængende fare herfor. Forslaget har kun selvstændig mening, når den ansvarlige (operatøren) er en anden end ejendommens ejer eller bruger. Som eksempler på, at en ansvarlig operatør kan være andre end grundejeren eller brugeren af ejendommen, kan nævnes *****

Ansvaret efter jagt- og vildtforvaltningsloven for skade på beskyttede arter og internationale naturbeskyttelsesområder er et almindeligt culpaansvar. Det påhviler Skov- og Naturstyrelsen at påvisegodtgøre, at miljøskaden er sket som følge af fejl eller forsømmelse fra operatørens side.

Hvis en skade på en beskyttet art eller et internationalt naturbeskyttelsesområde er forårsaget f. eks. af en forurening, skal sagen behandles efter reglerne i den specielle lov, der regulerer det pågældende forhold i relation til miljøskade.

Et eksempel på miljøskader på vildtlevende pattedyr og fugle, som er beskyttelsesobjekter efter jagt- og vildtforvaltningsloven, og hvoraf en stor del er beskyttede efter habitat- og fugebeskyttelsesdirektiverne, kunne være spredning af husdyrsygdomme fra husdyr til vildtlevende dyr. Fødevarestyrelsens beredskabsplan vil blive justeret, således at Skov- og Naturstyrelsen, der er tilsynsmyndighed efter jagt- og vildtforvaltningsloven, bliver orienteret i tilfælde af sygdomme hos husdyr, som kan udgøre en risiko for vilde bestande. Skov- og Naturstyrelsen vurderer herefter, om der foreligger en miljøskade eller overhængende fare herfor. Den ansvarlige skal i så fald underrette den relevante myndighed efter dette regelsæt.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til § 7, nr. 2 (§ 77 a).

Til § 53 b

Efter § 53 b kan miljøministeren (Skov- og Naturstyrelsen) meddele operatøren påbud om at give de oplysninger, som er nødvendige for bedømmelsen af, om der foreligger en miljøskade eller overhængende fare herfor. Påbuddet kan påklages til Naturklagenævnet, jf. forslag til § 53 f.

Til § 53 c

Hvis Skov- og Naturstyrelsen skønner, at den indtrufne skade er af en karakter, så den opfylder betingelserne for at kunne betegnes som en miljøskade, og der er den fornødne årsagssammenhæng mellem skaden og den udførte aktivitet, jf. miljøansvarsdirektivets artikel 4, stk. 5, skal sagen overgives til videre behandling til miljøcentret efter reglerne i miljøskadeloven. Afgørelsen kan påklages af de klageberettigede til Naturklagenævnet, jf. forslag til § 53 g.

Skov- og Naturstyrelsens afgørelse kan også gå ud på, at der ikke foreligger en skade, der opfylder kriterierne i miljøskadelovens § 5 for at kunne karakteriseres som en miljøskade. Også en sådan afgørelse kan påklages til Naturklagenævnet på samme måde som en ”positiv” afgørelse.

For at sikre, at den brede kreds af klageberettigede, jf. forslag til § 53 g, bliver underrettet om Skov- og Naturstyrelsens afgørelse, foreslås det, at afgørelserne skal offentliggøres.

Til § 53 d

§ 53 d implementerer miljøansvarsdirektivets artikel 12, som fastlægger, at myndighederne har pligt til at træffe passende foranstaltninger, når visse fysiske personer, organisationer mv. henvender sig med relevante oplysninger og data om en evt. miljøskade eller fare herfor. Forslaget skal sammenholdes med forslaget til § 48 g, der fastlægger kredsen af klageberettigede i sager om miljøskader, jf. bemærkningerne hertil.

Med bestemmelse om, at en anmodning skal være ledsaget af relevante oplysninger og data mv. undgås, at tilsynsmyndigheden skal iværksætte en sagsbehandling efter disse regler på grund af en hvilken som helst udokumenteret eller ikke sandsynliggjort henvendelse.

Til § 53 e

§ 53 e fastsætter, at hvis operatøren enten ikke kan findes eller ikke er betalingsdygtig, træder lovens almindelige hovedregel om grundejeransvaret, jf. bemærkningerne til § 53 a, i kraft, dvs. uden pligt til genopretning efter de særlige regler i miljøskadeloven, og kun hvis der foreligger et ulovligt forhold. Aktiviteter, som har forvoldt en miljøskade, vil dog ofte også have forvoldt en ulovlig tilstand. Bestemmelsen har kun selvstændig betydning i tilfælde af, at der ikke er sammenfald mellem operatør og ejer/bruger.

Til §§ 53 f-53 g

Forslagene fastlægger i overensstemmelse med miljøansvarsdirektivets artikel 13 sammenholdt med artikel 12, at sager om miljøskader kan påklages til Naturklagenævnet, samt kredsen af klageberettigede. De foreninger og organisationer, der foreslås som klageberettigede, svarer til dem, der i 2000 i forbindelse med implementeringen af Århus-konventionen (Konvention om adgang til oplysninger, offentlig deltagelse i beslutningsprocesser samt adgang til klage og domstolsprøvelse på miljøområdet af 25. juni 1998) fik klageret i en række love på naturområdet.

Til § 53 h

Forslaget fastlægger i overensstemmelse med miljøansvarsdirektivets artikel 17 en absolut forældelsesfrist for miljøskader på 30 år regnet fra den emission eller hændelse, som gav anledning til miljøskaden.

Til nr. 3 og 4

Med forslagene gøres det strafbart at undlade at give underretning eller træffe foranstaltninger som krævet efter § 53 a.

Til § 10

(Lov om beskyttelse af de ydre koge i Tøndermarsken)

Til nr. 1

Til § 37 a

Forslaget implementerer sammen med § 37 b og § 37 c miljøansvarsdirektivets artikel 5 om operatørens pligt til at forebygge og underrette kommunalbestyrelsen om overhængende fare for miljøskade på beskyttede arter og internationale naturbeskyttelsesområder for aktiviteter inden for Tøndermarsklovens område samt artikel 6, stk. 1, om øjeblikkelig underretning af kommunalbestyrelsen i tilfælde af, at der er opstået en sådan skade.

Efter Tøndermarsklovens § 41, stk. 1, (som den foreslås ændret i forslag nr. 2) påhviler det den til enhver tid værende ejer eller bruger at berigtige et ulovligt forhold. Dette gælder også i de situationer, hvor det ulovlige forhold er forårsaget af andre end ejer/bruger af ejendommen. I den forstand kan man tale om et objektivt grundejeransvar for berigtigelse af ulovlige forhold efter jagt og vildtforvaltningsloven.

Forslaget flytter ansvaret for at berigtige et ulovligt forhold, der skyldes fejl eller forsømmelse, fra grundejer/bruger til den operatør, der er ansvarlig for en miljøskade eller overhængende fare herfor. Forslaget har kun selvstændig mening, når den ansvarlige (operatøren) er en anden end ejendommens ejer eller bruger. Som eksempler på, at en ansvarlig operatør kan være andre end grundejeren eller brugeren af ejendommen, kan nævnes *****

Ansvaret efter Tøndermarskloven for skade på beskyttede arter og internationale naturbeskyttelsesområder er et almindeligt culpaansvar. Det påhviler kommunalbestyrelsen at påvisegodtgøre, at miljøskaden er sket som følge af fejl eller forsømmelse fra operatørens side.

Hvis en skade på en beskyttet art eller et internationalt naturbeskyttelsesområde er forårsaget f. eks. af en forurening, skal sagen behandles efter reglerne i den specielle lov, der regulerer det pågældende forhold i relation til miljøskade.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til § 7, nr. 2 (§ 77 a).

Til § 37 b

Efter § 37 b kan kommunalbestyrelsen meddele operatøren påbud om at give de oplysninger, som er nødvendige for bedømmelsen af, om der foreligger en miljøskade eller overhængende fare herfor. Påbuddet kan påklages til Naturklagenævnet, jf. forslaget nr. 3.

Til § 37 c

Hvis kommunalbestyrelsen skønner, at den indtrufne skade er af en karakter, så den opfylder betingelserne for at kunne betegnes som en miljøskade, og der er den fornødne årsagssammenhæng mellem skaden og den udførte aktivitet, jf. miljøansvarsdirektivets artikel 4, stk. 5, skal sagen overgives til videre behandling til miljøcentret efter reglerne i miljøskadeloven. Afgørelsen kan påklages af de klageberettigede til Naturklagenævnet, jf. forslag til nr. 3 (ændring af § 44).

Kommunalbestyrelsens afgørelse kan også gå ud på, at der ikke foreligger en skade, der opfylder kriterierne i miljøskadelovens § 5 for at kunne karakteriseres som en miljøskade. Også en sådan afgørelse kan påklages til Naturklagenævnet på samme måde som en ”positiv” afgørelse.

For at sikre, at den brede kreds af klageberettigede, jf. forslaget til nr. 3, bliver underrettet om kommunalbestyrelsens afgørelse, foreslås det, at afgørelserne skal offentliggøres.

Til § 37 d

§ 37 d implementerer miljøansvarsdirektivets artikel 12, som fastlægger, at myndighederne har pligt til at træffe passende foranstaltninger, når visse fysiske personer, organisationer mv. henvender sig med relevante oplysninger og data om en evt. miljøskade eller fare herfor. Forslaget skal sammenholdes med forslaget til nr. 3, der fastlægger kredsen af klageberettigede i sager om miljøskader, jf. bemærkningerne hertil.

Med bestemmelse om, at en anmodning skal være ledsaget af relevante oplysninger og data mv. undgås, at tilsynsmyndigheden skal iværksætte en sagsbehandling efter disse regler på grund af en hvilken som helst udokumenteret eller ikke sandsynliggjort henvendelse.

Til § 37 e

§ 37 e fastsætter, at hvis operatøren enten ikke kan findes eller ikke er betalingsdygtig, træder lovens almindelige hovedregel om grundejeransvaret, jf. bemærkningerne til § 37 a, i kraft, dvs. uden pligt til genopretning efter de særlige regler i miljøskadeloven, og kun hvis der foreligger et ulovligt forhold. Aktiviteter, som har forvoldt en miljøskade, vil dog ofte også have forvoldt en ulovlig tilstand. Bestemmelsen har kun selvstændig betydning i tilfælde af, at der ikke er sammenfald mellem operatør og ejer/bruger.

Til § 37 f

Forslaget fastlægger i overensstemmelse med miljøansvarsdirektivets artikel 17 en absolut forældelsesfrist for miljøskader på 30 år regnet fra den emission eller hændelse, som gav anledning til miljøskaden.

Til nr. 2

Bestemmelsen nyformuleres af lovtekniske grunde. Henvisningen til reglerne om ansvar for miljøskade indebærer, at ejer/bruger ikke i den periode, hvor en miljøskadesag behandles, kan blive mødt med påbud om genopretning efter reglerne i Tøndermarsk-loven.

Til nr. 3-5

Forslagene fastlægger i overensstemmelse med miljøansvarsdirektivets artikel 13 sammenholdt med artikel 12, at sager om miljøskader kan påklages til Naturklagenævnet, samt kredsen af klageberettigede. De foreninger og organisationer, der foreslås som klageberettigede, svarer til dem, der i 2000 i forbindelse med implementeringen af Århus-konventionen (Konvention om adgang til oplysninger, offentlig deltagelse i beslutningsprocesser samt adgang til klage og domstolsprøvelse på miljøområdet af 25. juni 1998) fik klageret i en række love på naturområdet.

Desuden foreslås miljøministeren som klageberettiget over kommunalbestyrelsens afgørelser. Begrundelsen herfor er, at miljøministeren (miljøcentrene) skal forestå den videre behandling af sagen efter lov om undersøgelse, forebyggelse og afhjælpning af miljøskade, når 1. instansen har truffet beslutning om, at der foreligger en miljøskade eller overhængende fare herfor. Miljøcentret bør derfor have mulighed for at få efterprøvet en muligvis tvivlsom afgørelse, før centret iværksætter sagsbehandling.

Til nr. 6

Med forslaget gøres det strafbart at undlade at efterkomme et påbud efter § 37 b eller at undlade at give underretning eller træffe foranstaltninger som krævet efter § 37 a.

Til § 11

(Lov om vandløb)

Til nr. 1

Vandløbsloven indeholder ikke en udtrykkelig bestemmelse om, hvem der har ansvar for at berigtige ulovlige forhold. Det antages dog i praksis, at pligten påhviler bredejereren. Dette gælder også i de situationer, hvor det ulovlige forhold er forårsaget af andre end ejer/bruger af ejendommen. I den forstand kan man tale om et objektivt grundejeransvar for berigtigelse af ulovlige forhold efter vandløbsloven. Forslaget lovfæster denne antagelse. En sådan bestemmelse findes i størstedelen af lovgivningen på naturområdet.

Henvisningen til reglerne om ansvar for miljøskade indebærer, at ejer/bruger ikke i den periode, hvor en miljøskadesag behandles, kan blive mødt med påbud om genopretning efter reglerne i vandløbsloven.

Til nr. 2

Til § 60 a

Forslaget implementerer sammen med § 60 b, § 60 c og § 60 f miljøansvarsdirektivets artikel 5 om operatørens pligt til at forebygge og underrette vandløbsmyndigheden om overhængende fare for miljøskade for aktiviteter inden for vandløbslovens område samt artikel 6, stk. 1, om øjeblikkelig underretning af vandløbsmyndigheden i tilfælde af, at der er opstået en sådan skade.

Forslagets nr. 1 fastsætter, at det påhviler den til enhver tid værende ejer eller bruger at berigtige et ulovligt forhold svarende til anden lovgivning inden for naturområdet. Det gælder også i de situationer, hvor det ulovlige forhold er forårsaget af andre end ejer/bruger af ejendommen. I den forstand kan man tale om et objektivt grundejeransvar for berigtigelse af ulovlige forhold efter vandløbsloven.

Forslaget flytter ansvaret for at berigtige et ulovligt forhold, der skyldes fejl eller forsømmelse, fra grundejer/bruger til den operatør, der er ansvarlig for en miljøskade eller overhængende fare herfor. Forslaget har kun selvstændig mening, når den ansvarlige (operatøren) er en anden end ejendommens ejer eller bruger. Som eksempler på, at en ansvarlig operatør kan være andre end grundejereren eller brugeren af ejendommen, kan nævnes *****

Ansvaret efter vandløbsloven for skade på beskyttede arter og internationale naturbeskyttelsesområder er som udgangspunkt, jf. dog § 60 f og bemærkninger hertil, et almindeligt culpaansvar. Det påhviler vandløbsmyndigheden at påvisegodtgøre, at miljøskaden er sket som følge af fejl eller forsømmelse fra operatørens side.

Hvis en skade på en beskyttet art eller et internationalt naturbeskyttelsesområde er forårsaget f. eks. af en forurening, skal sagen behandles efter reglerne i den specielle lov, der regulerer det pågældende forhold i relation til miljøskade.

Specielt for så vidt angår miljøskade på beskyttede arter og internationale beskyttelsesområder henvises til bemærkningerne til § 7, nr. 2 (§ 77 a).

Til § 60 b

Efter § 60 b kan vandløbsmyndigheden meddele operatøren påbud om at give de oplysninger, som er nødvendige for bedømmelsen af, om der foreligger en miljøskade eller overhængende fare herfor. Påbuddet kan påklages til Naturklagenævnet, jf. nr. 4 (forslag til ny § 80 a).

Til § 60 c

Hvis vandløbsmyndigheden skønner, at den indtrufne skade er af en karakter, så den opfylder betingelserne for at kunne betegnes som en miljøskade, og der er den fornødne årsagssammenhæng mellem skaden og den udførte aktivitet, jf. miljøansvarsdirektivets artikel 4, stk. 5, skal sagen overgives til videre behandling til miljøcentret efter reglerne i miljøskadeloven. Afgørelsen kan påklages af de klageberettigede til Naturklagenævnet, jf. forslag nr. 4 og 5.

Vandløbsmyndighedens afgørelse kan også gå ud på, at der ikke foreligger en skade, der opfylder kriterierne i miljøskadelovens § 5 for at kunne karakteriseres som en miljøskade. Også en sådan afgørelse kan påklages til Naturklagenævnet på samme måde som en ”positiv” afgørelse.

For at sikre, at den brede kreds af klageberettigede, jf. forslaget nr. 5, bliver underrettet om vandløbsmyndighedens afgørelse, foreslås det, at afgørelserne skal offentliggøres.

Til § 60 d

§ 60 d implementerer miljøansvarsdirektivets artikel 12, som fastlægger, at myndighederne har pligt til at træffe passende foranstaltninger, når visse fysiske personer, organisationer mv. henvender sig med relevante oplysninger og data om en evt. miljøskade eller fare herfor. Forslaget skal sammenholdes med forslaget i nr. 6, der fastlægger kredsen af klageberettigede i sager om miljøskader, jf. bemærkningerne hertil.

Med bestemmelsen om, at en anmodning skal være ledsaget af relevante oplysninger og data mv. undgås, at tilsynsmyndigheden skal iværksætte en sagsbehandling efter disse regler på grund af en hvilken som helst udokumenteret eller ikke sandsynliggjort henvendelse.

Til § 60 e

§ 60 e fastsætter, at hvis operatøren enten ikke kan findes eller ikke er betalingsdygtig, træder grundejeransvaret, jf. bemærkningerne til § 60 a, i kraft, dvs. uden pligt til genopretning efter de særlige regler i miljøskadeloven, og kun hvis der foreligger et ulovligt forhold. Aktiviteter, som har forvoldt en miljøskade, vil dog ofte også have forvoldt en ulovlig tilstand. Bestemmelsen har kun selvstændig betydning i tilfælde af, at der ikke er sammenfald mellem operatør og ejer/bruger.

Til § 60 f

Opstemning af vand er en aktivitet, som er nævnt i miljøansvarsdirektivets bilag III, pkt. 6. Det indebærer som udgangspunkt, at ansvar for miljøskader (på både beskyttede arter/internationale naturbeskyttelsesområder, vand og jord) forårsaget af denne aktivitet er et objektivi ansvar, jf. direktivets artikel 3, stk. 1, litra a. Det foreslås dog at lempe ansvaret til et culpaansvar med omvendt bevisbyrde, jf. direktivets artikel 8, stk. 4, litra a, om tilladte aktiviteter og artikel 8, stk. 4, litra b, om aktiviteter, der ikke ansås for at kunne forårsage miljøskade (udviklingsskade). Det vil sige, at det påhviler operatøren at påvisegodtgøre, at der er handlet inden for rammerne af opstemningstilladelsen, eller at der er tale om en udviklingsskade, og at der ikke foreligger fejl eller forsømmelse fra operatørens side.

Det foreslås desuden, at der ikke ifaldes ansvar, hvis operatøren kan påvisegodtgøre, at skaden er forvoldt af tredjemand, og at den er sket til trods for, at passende sikkerhedsforanstaltninger var truffet.

Til § 60 g

Forslaget fastlægger i overensstemmelse med miljøansvarsdirektivets artikel 17 en absolut forældelsesfrist for miljøskader på 30 år regnet fra den emission eller hændelse, som gav anledning til miljøskaden.

Til nr. 3-4

Forslagene er af lovteknisk karakter som konsekvens af forslag nr. 4.

Til nr. 5

Forslaget fastlægger i overensstemmelse med miljøansvarsdirektivets artikel 13 sammenholdt med artikel 12, at sager om miljøskader kan påklages til Naturklagenævnet.

Til nr. 6

Forslaget er en konsekvens af forslag nr. 7.

Til nr. 7

Forslaget fastlægger i overensstemmelse med miljøansvarsdirektivets artikel 13 sammenholdt med artikel 12 kredsene af klageberettigede i sager om miljøskader. De foreninger og organisationer, der foreslås som klageberettigede, svarer til dem, der i 2000 i forbindelse med implementeringen af Århus-konventionen (Konvention om adgang til oplysninger, offentlig deltagelse i beslutningsprocesser samt adgang til klage og domstolsprøvelse på miljøområdet af 25. juni 1998) fik klageret i en række love på naturområdet.

Desuden foreslås miljøministeren som klageberettiget over vandløbsmyndighedens afgørelser. Begrundelsen herfor er, at miljøministeren (miljøcentrene) skal forestå den videre behandling af sagen efter lov om undersøgelse, forebyggelse og afhjælpning af miljøskade, når 1. instansen har truffet beslutning om, at der foreligger en miljøskade eller overhængende fare herfor. Miljøcentret bør derfor have mulighed for at få efterprøvet en muligvis tvivlsom afgørelse, før centret iværksætter sagsbehandling.

Til nr. 8

Med forslaget gøres det strafbart at undlade at give underretning eller træffe foranstaltninger som krævet efter § 60 a eller § 60 f.

Til § 12

(Lov om råstoffer)

Til nr. 1

Forslaget er en konsekvens af forslag nr. 2.

Til nr. 2

Forslaget fastlægger i overensstemmelse med miljøansvarsdirektivets artikel 13 sammenholdt med artikel 12 kredsen af klageberettigede i sager om miljøskade i forbindelse med råstofindvinding på land. De foreninger og organisationer, der foreslås som klageberettigede, svarer til dem, der i 2000 i forbindelse med implementeringen af Århus-konventionen (Konvention om adgang til oplysninger, offentlig deltagelse i beslutningsprocesser samt adgang til klage og domstolsprøvelse på miljøområdet af 25. juni 1998) fik klageret i en række love på naturområdet.

Desuden foreslås miljøministeren som klageberettiget over kommunalbestyrelsens afgørelser. Begrundelsen herfor er, at miljøministeren (miljøcentrene) skal forestå den videre behandling af sagen efter lov om undersøgelse, forebyggelse og afhjælpning af miljøskade, når 1. instansen har truffet beslutning om, at der foreligger en miljøskade eller overhængende fare herfor. Miljøcentret bør derfor have mulighed for at få efterprøvet en muligvis tvivlsom afgørelse, før centret iværksætter sagsbehandling.

Til nr. 3

Forslaget er en konsekvens af forslag nr. 2.

Til nr. 4

Forslaget fastsætter i overensstemmelse med miljøansvarsdirektivets artikel 13, at afgørelser om miljøskader kan påklages til Naturklagenævnet.

Til nr. 5

Forslaget er en konsekvens af forslag nr. 6.

Til nr. 6

Forslaget fastlægger i overensstemmelse med miljøansvarsdirektivets artikel 13 sammenholdt med artikel 12 kredsen af klageberettigede i sager om miljøskade i forbindelse med råstofindvinding på havet. De foreninger og organisationer, der foreslås som klageberettigede, svarer til dem, der i 2000 i forbindelse med implementeringen af Århus-konventionen (Konvention om adgang til oplysninger, offentlig deltagelse i beslutningsprocesser samt adgang til klage og domstolsprøvelse på miljøområdet af 25. juni 1998) fik klageret i en række love på naturområdet.

Desuden foreslås miljøministeren som klageberettiget over kommunalbestyrelsens afgørelser. Begrundelsen herfor er, at miljøministeren (miljøcentrene) skal forestå den videre behandling af sagen efter lov om undersøgelse, forebyggelse og afhjælpning af miljøskade, når 1. instansen har truffet beslutning om, at der foreligger en miljøskade eller overhængende fare herfor. Miljøcentret bør derfor have mulighed for at få efterprøvet en muligvis tvivlsom afgørelse, før centret iværksætter sagsbehandling.

Til nr. 7

Forslaget er en konsekvens af forslag nr. 6.

Til nr. 8

Forslaget er en konsekvens af nr. 9. Henvisningen til reglerne om ansvar for miljøskade indebærer, at ejer/bruger ikke i den periode, hvor en miljøskadesag behandles, kan blive mødt med påbud om genopretning efter reglerne i råstofloven.

Til nr. 9

Til § 33 a

Forslaget implementerer sammen med § 33 b, § 33 c og § 33 f miljøansvarsdirektivets artikel 5 om operatørens pligt til at forebygge og underrette tilsynsmyndigheden om overhængende fare for miljøskade for aktiviteter inden for råstoflovens område samt artikel 6, stk. 1, om øjeblikkelig underretning af tilsynsmyndigheden i tilfælde af, at der er opstået en sådan skade.

Efter råstoflovens § 33, stk. 1, påhviler det den til enhver tid værende ejer eller bruger af en ejendom eller indvindingsmateriel at berigtige et ulovligt forhold. Dette gælder også i de situationer, hvor det ulovlige forhold er forårsaget af andre end ejer/bruger. I den forstand kan man tale om et objektivt ejeransvar for berigtigelse af ulovlige forhold efter råstofloven.

Forslaget flytter ansvaret for at berigtige et ulovligt forhold, der skyldes fejl eller forsømmelse, fra grundejer/bruger til den operatør, der er ansvarlig for en miljøskade eller overhængende fare herfor. Forslaget har kun selvstændig mening, når den ansvarlige (operatøren) er en anden end ejendommens ejer eller bruger.

Den ansvarlige vil være den, som foretager råstofindvindingen, uanset om vedkommende ejer den ejendom, hvor råstofindvindingen foregår, eller – for så vidt angår indvinding på havet - er ejer af det indvindingsmateriel, der benyttes.

Ansvaret efter råstofloven for skade på beskyttede arter og internationale naturbeskyttelsesområder, jf. stk. 2, er som udgangspunkt, jf. dog § 33 f og bemærkningerne hertil, et almindeligt culpaansvar. Det påhviler tilsynsmyndigheden at påvisegodtgøre, at miljøskaden er sket som følge af fejl eller forsømmelse fra operatørens side.

Hvis en skade på en beskyttet art eller et internationalt naturbeskyttelsesområde er forårsaget f. eks. af en forurening, skal sagen behandles efter reglerne i den specielle lov, der regulerer det pågældende forhold i relation til miljøskade.

Specielt for så vidt angår miljøskade på beskyttede arter og internationale naturbeskyttelsesområder henvises til bemærkningerne til § 7, nr. 2 (§ 77 a).

Til § 33 b

Efter § 33 b kan tilsynsmyndigheden, jf. råstoflovens 31, stk. 1 og 2, meddele operatøren påbud om at give de oplysninger, som er nødvendige for bedømmelsen af, om der foreligger en miljøskade eller overhængende fare herfor. Påbuddet kan påklages til Naturklagenævnet.

Til § 33 c

Hvis tilsynsmyndigheden skønner, at den indtrufne skade er af en karakter, så den opfylder betingelserne for at kunne betegnes som en miljøskade, og der er den fornødne årsagssammenhæng mellem skaden og den udførte aktivitet, jf. miljøansvarsdirektivets artikel 4, stk. 5, skal sagen overgives til videre behandling til miljøcentret efter reglerne i miljøskadeloven.

Afgørelsen kan påklages af de klageberettigede til Naturklagenævnet, jf. forslag nr. 2 og 6 (ændring af § 15 og § 26 a). I de tilfælde, hvor kommunalbestyrelsen er tilsynsmyndighed, kan miljøministeren (miljøcentret) – i lighed med andre klageberettigede – klage over afgørelsen til Naturklagenævnet.

Tilsynsmyndighedens afgørelse kan også gå ud på, at der ikke foreligger en skade, der opfylder kriterierne i miljøskadelovens § 5 for at kunne karakteriseres som en miljøskade. Også en sådan afgørelse kan påklages til Naturklagenævnet på samme måde som en ”positiv” afgørelse.

For at sikre, at den brede kreds af klageberettigede, jf. forslaget til nr. 2 og 6, bliver underrettet om tilsynsmyndighedens afgørelse, foreslås det, at afgørelserne skal offentliggøres.

Til § 33 d

§ 33 d implementerer miljøansvarsdirektivets artikel 12, som fastlægger, at myndighederne har pligt til at træffe passende foranstaltninger, når visse fysiske personer, organisationer mv. henvender sig med relevante oplysninger og data om en evt. miljøskade eller fare herfor. Forslaget skal sammenholdes med forslaget i nr. 2 og 6, der fastlægger kredsen af klageberettigede i sager om miljøskader, jf. bemærkningerne hertil.

Med bestemmelse om, at en anmodning skal være ledsaget af relevante oplysninger og data mv. undgås, at tilsynsmyndigheden skal iværksætte en sagsbehandling efter disse regler på grund af en hvilken som helst udokumenteret eller ikke sandsynliggjort henvendelse.

Til § 33 e

§ 33 e fastsætter, at hvis operatøren enten ikke kan findes eller ikke er betalingsdygtig, træder lovens almindelige hovedregel om ejeransvaret, jf. bemærkningerne til § 33 a, i kraft, dvs. uden pligt til genopretning efter de særlige regler i miljøskadeloven, og kun hvis der foreligger et ulovligt forhold. Aktiviteter, som har forvoldt en miljøskade, vil dog ofte også have forvoldt en ulovlig tilstand. Bestemmelsen har kun selvstændig betydning i tilfælde af, at der ikke er sammenfald mellem operatør og ejer/bruger.

Til § 33 f

Håndtering af indvindingsaffald er en aktivitet, som er nævnt i miljøansvarsdirektivets bilag III, pkt. 13, sammenholdt med artikel 15 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/21/EF af 15. marts 2006 om håndtering af affald fra udvindingsindustrien og om ændring af direktiv 2004/35/EF. Det indebærer som udgangspunkt, at ansvar for miljøskader (på både beskyttede arter/internationale naturbeskyttelsesområder, vand og jord) forårsaget af denne aktivitet er et objektivt ansvar, jf. direktivets artikel 3, stk. 1, litra a. Det foreslås dog at lempe ansvaret til et culpaansvar med omvendt bevisbyrde, jf. direktivets artikel 8, stk. 4, litra a, om tilladte aktiviteter og artikel 8, stk. 4, litra b, om aktiviteter, der ikke ansås for at kunne forårsage miljøskade. Det vil sige, at det påhviler operatøren at påvisegodtgøre, at der er handlet inden for rammerne af indvindingstilladelsen, eller at der er tale om en udviklingssskade, og at der ikke foreligger fejl eller forsømmelse fra operatørens side.

Det foreslås desuden, at der ikke ifaldes ansvar, hvis operatøren kan påvisegodtgøre, at skaden er forvoldt af tredjemand, og at den er sket til trods for, at passende sikkerhedsforanstaltninger var truffet.

Til § 33 g

Forslaget fastlægger i overensstemmelse med miljøansvarsdirektivets artikel 17 en absolut forældelsesfrist for miljøskader på 30 år regnet fra den emission eller hændelse, som gav anledning til miljøskaden.

Til nr. 10

Med forslaget gøres det strafbart at undlade at give underretning eller træffe foranstaltninger som krævet efter § 33 a eller § 33 f.

Til § 13

Bestemmelsen fastslår, at loven træder i kraft den 30. april 2007.

Der indføres desuden en række overgangsregler og regler om forældelse i overensstemmelse med miljøansvarsdirektivets artikel 17.